

Protokół

25. posiedzenia, 3. sesyi, VII. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 15. lutego 1898 roku.

Początek o godzinie 10-tej minut 40.
przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy
J. E. Stanisław hr. Badeni.

Sekretarze: Modest Karatnicki, An-
drzej Potocki, Mieczysław Urbański.

Obeecných posłów 119.

Ze strony Rządu: c. k. Radaea Dworu
Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość
posłów i otwiera posiedzenie.

Marszałek oznajmia, iż protokół dwu-
dziestego trzeciego posiedzenia uważa za
przyjęty, gdyż nie wniesiono przeciw niemu
żadnych zarzutów; protokół dwudziestego
czwartego posiedzenia złożony jest w biurze
marszałkowskiem do przejrzenia.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis
petycyj, wniesionych po dzień 15. lutego
1898 roku, które przekazano następującym
komisyom:

Komisji petycyjnej Ls. 1738.

Komisji gospodarstwa kraj. Ls. 1739,
1740, 1744.

Komisji szkolnej Ls. 1741, 1759, 1766,
1768, 1769, 1781, 1785, 1786, 1787, 1788.

Wydziałowi krajowemu jako komisji
Ls. 1742.

Wydziałowi krajowemu Ls. 1743, 1745,
1751, 1756, 1757, 1758, 1764, 1780, 1782.

Komisji prawniczej Ls. 1746, 1747.

Komisji przemysłowej Ls. 1748, 1755.

Komisji drogowej Ls. 1749.

Komisji solnej Ls. 1765.

Komisji administracyjnej Ls. 1770,
1771, 1772.

Komisji podatkowej Ls. 1784.

Komisarz rządowy c. k. Radaea Dworu
Włodzimierz hr. Łoś odpowiada na inter-
pelacye: 1) pp. Męcińskiego i tow. w spr-
wie wymiaru podatku osobisto-dochodowe-
go; 2) pp. Krempy i towarzyszy w spr-
wie wyborów do rady gminnej w Glinniku
powiatu ropczyckiego; 3) pp. Styły i towa-
rzyszy w sprawie premiowania i zakupna
ogierów przez komisję w Żółkwi; 4) pp.
Daty i towarzyszy w sprawie ustanowienia
wag na bydło opasowe na miejscowościach,
w których targi się odbywają.

Członek Wydziału krajowego p. Edward Jędrzejowicz odpowiada na interpelację pp. Krempy i towarzyszy w sprawie regulacji potoku Brnika.

Marszałek oznajmia, iż złożony został następujący wniosek nagły:

W n i o s e k n a g ł y.

Zważywszy, że klęska nieurodzaju która kraj w roku zeszłym dotknęła, przewyższa rozmiarami swemi te klęski, które nas w poprzednich latach nawiedzały,

zważywszy, że klęska ta nie dotknęła tylko pojedynczych miejscowości lub powiatów, ale rozciąga się na kraj cały,

zważywszy, że rozmiary tego ogólnego u nas nieurodzaju okazały się w całej pełni dopiero po omłotach,

zważywszy nareszcie, że w obec tych rozmiarów kraj sam z własnych zasobów klęsce takiej żadną miarą podołać nie jest w stanie, a pomoc dotąd przez rząd przyznaną wystarczyć nie może,

podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

I. Wzywa się c. k. Rząd, aby celem skutecznego przeprowadzenia akcji ratunkowej dla zagrożonej głodem ludności w Galicyi, przyznał z funduszków państwowych dodatkowy zasiłek w kwocie jednego miliona złr.

II. Wzywa się c. k. Rząd, aby powstrzymał w całym kraju ściąganie podatku gruntowego aż do czwartego kwartału br. r.

Wnioskodawca:

J. Czartoryski w. r.

A. Wachnianin, Dr. Czaykowski, Jaworski, Kramarczyk, Data, Potoczek, W. Szwed, Szeptycki, Czechowicz, Urbanowski, Styła, Fr. Wójcik, F. Krempa, Bryczyński, Zajączkowski, Sozański, Abrahamowicz.

Przemawia p. Czartoryski dla uzasadnienia nagłości wniosku.

Przemawia p. Barwiński.

Przemawia p. Styła i odczytuje petycję Wydziału powiatowego w Wadowicach Ls. 1799 w sprawie klęski nieurodzaju.

Przemawia p. Średniawski.

Po zamknięciu rozprawy, Izba uchwała nagłość wniosku.

Przemawia p. Czartoryski dla uzasadnienia swego wniosku.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy nagły wniosek p. Czartoryskiego, a Marszałek konstatuje, że wniosek uchwalony został jednomyślnie.

Izba przystępuje do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie wyłączenia przysiółka Dworzyska ze związku gminy Jeleśnia a przyłączenia do gminy Pewli małej w powiecie Żywieckim.

Sprawozdawca p. Wereszcyński uwolniony od czytania sprawozdania wnosi, przekazanie tego przedmiotu komisji administracyjnej.

Przemawia pod względem formalnym p. Szwed i wnosi, przystąpienie do drugiego czytania projektu ustawy, bez odsyłania go do komisji.

Sprawozdawca zgadza się na ten wniosek formalny.

Izba uchwała wniosek przystąpienia do drugiego czytania projektu ustawy.

Sprawozdawca czyta następujący wniosek Wydziału krajowego.

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący projekt ustawy.

U s t a w a

z dnia o wyłączeniu przysiółka Dworzyska ze związku gminy Jeleśnia

i wcieleniu go do związku gminy Pewel mała w powiecie żywieckim.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam co następuje:

Art. I.

Przysiółek „Dworzyska w powiecie żywieckim zostaje wyłączony ze związku gminy „Jeleśnia“ a wcielony do Związku gminy „Pewel mała“.

Art. II.

W trzy miesiące po ogłoszeniu niniejszej ustawy zostaną Reprezentacye gminne w Jeleśni i Pewli małej rozwiązane, nowe wybory przeprowadzone i nowe Reprezentacye gminne ukonstytuowane.

Art. III.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

Art. I.

Przysiółek „Dworzyska w powiecie żywieckim zostaje wyłączony ze związku gminy „Jeleśnia“ a wcielony do Związku gminy „Pewel mała“.

Izba uchwała bez rozprawy Art. I. zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego.

Sprawozdawca czyta:

Art. II.

W trzy miesiące po ogłoszeniu niniejszej ustawy zostaną Reprezentacye gminne w Jeleśni i Pewli małej rozwiązane, nowe wybory przeprowadzone i nowe Reprezentacye gminne ukonstytuowane.

Izba uchwała bez rozprawy Art. II. zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego.

Sprawozdawca czyta:

Art. III.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Izba uchwała bez rozprawy Art. III. zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego.

Sprawozdawca czyta:

U s t a w a

z dnia o wyłączeniu przysiółka Dworzyska ze związku gminy Jeleśnia i wcieleniu go do związku gminy Pewel mała w powiecie żywieckim.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam co następuje:

Izba uchwała bez rozprawy powyższy tytuł i wstęp ustawy.

Sprawozdawca wnosi przystąpienie do trzeciego czytania projektu ustawy bez czytania.

Izba uchwała wniosek przystąpienia do trzeciego czytania bez czytania, a następnie w oddzielnem głosowaniu uchwała bez rozprawy powyższy projekt ustawy w trzecim czytaniu bez czytania.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o udzieleniu Wydziałowi powiatowemu w Jasle koncesyi do pobierania opłat mytniczych od przewozu przez rzekę Wisłok między Fryszlakiem a Kobylem.

Sprawozdawca p. Chamiec odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego, zakończone projektem następującej uchwały:

U c h w a ł a

o udzieleniu Wydziałowi powiatowemu w Jasle koncesyi do pobierania opłat myt-

nicznych od przewozu przez rzekę Wisłok między Frysztakiem a Kobylem.

Art. I.

Wydziałowi powiatowemu w Jasle na daje się na lat pięć od wejścia w wykonanie tej uchwały, prawo do pobierania myta od przewozu przez rzekę Wisłok między Frysztakiem a Kobylem pod warunkiem utrzymywania przedmiotu omyconego w dobrym stanie kosztem funduszu powiatowego, z zastrzeżeniem zastosowania postanowień zawartych w §§. 14. i 35. ustęp 3 ustawy drogowej z dnia 5. lipca 1897 dz. u. kr. Nr. 43.

Art. II.

Opłatę myta pobierać należy podług następującego wymiaru.

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu (2) dwa ct.

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od wierzchowca, tudzież od każdej sztuki bydła pędzonego ciężkiego jako to, od koni, wołów, bujaków, krów, jałówek, byków, mułów i osłów, jakoteż od każdej sztuki młodego bydła tegoż rodzaju (2) dwa ct.

Wyjątek stanowią bydła ssące wszelkiego rodzaju przy matkach, za które nie opłaca się myta.

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego, jako to: od cieląt, owiec, kóz, nierogacizny, jakoteż od każdej pędzonej sztuki młodego bydła tego rodzaju (1) jeden ct.

d) od każdej osoby bez różnicy (1) jeden ct.

Art. III.

Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty mytniczej lub o znizeniu tejże.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sekretarz p. Urbański, wnosi przyjęcie projektu uchwały *en bloc*.

Izba uchwała bez rozprawy wniosek przyjęcia projektu uchwały *en bloc*, poczem w oddzielnem głosowaniu uchwała cały projekt powyższej uchwały *en bloc*.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sekretarza p. Urbańskiego, przystąpienie do trzeciego czytania powyższej ustawy bez czytania, uchwała Izba projekt powyższej uchwały w trzecim czytaniu bez czytania.

Następuje :

Głosowanie nad wnioskiem komisji szkolnej, w sprawie utworzenia w Czortkowie i Krośnie szkół realnych z językiem wykładowym polskim.

W zastępstwie nieobecnego sprawozdawcy p. Zolla, p. Czartoryski odczytuje następujący wniosek komisji :

Wysoki Sejm raczy uchwalić.

Wniosek posłów hr. Gołuchowskiego i Rudrofa względem założenia szkoły realnej z językiem wykładowym polskim w Czortkowie i Krośnie odstępuje się c. k. Radzie szkolnej krajowej do możliwego uwzględnienia.

Izba uchwała powyższy wniosek komisji.

Marszałek oznajmia, iż p. Sawczak złożył następujący dodatkowy wniosek :

2. Wzywa się c. k. Radę szkolną krajową, ażeby przy ewentualnem założeniu szkoły realnej w Czortkowie uwzględniono nacyonalne potrzeby i prawa ludności ruskiej przez założenie ruskich klas równorzędnych.

Izba odrzuca powyższy wniosek p. Sawczaka.

Następuje :

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydziału krajowego w sprawie założenia szkoły sadowniczej w południowo-wschodniej części kraju.

Izba nie popiera odraczającego wniosku p. Średniawskiego.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej i uchwała bez rozprawy wniosek komisji, głosując nad punktem I. i II. tegoż wniosku oddzielnie.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej, o przedłożeniu Wydziału krajowego, w przedmiocie zmiany statutu emerytalnego dla urzędników i sług krajowych.

Sprawozdawca p. Abrahamowicz, prosi następujące omyłki druku w statucie emerytalnym: w §. 15 ustępie oznaczonym liczbą 1. w przedostatnim wierszu, zamiast „ust. 1. 2 i 5“ ma być „ust. 1, 2 i 3“; w przedostatnim ustępie §. 15. zamiast „(§. 28)“ ma być: „(§. 29)“; w §. 16 ustępie oznaczonym liczbą 1., wierszu przedostatnim, zamiast „ust. 1. 2 i 5“ ma być: „ust. 1. 2 i 3“; w §. 20, wierszu 5 tym od góry, zamiast „1. 2 i 5“ ma być: „1. 2 i 3“; w §. 26 wierszu 6-tym od góry zamiast: „ust. 1. 2 i 5“ ma być: „ust. 1. 2 i 3“; po §. 39 a przed ustępem oznaczonym lit. a), opuszczono numerację paragrafu 40.

Po tych sprostowaniach, sprawozdawca uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony projekt statutu emerytalnego dla urzędników i sług Wydziału krajowego:

Statut emerytalny

dla urzędników i sług etatowych Wydziału krajowego.

ROZDZIAŁ I.

§. 1.

Postanowienia ogólne.

W granicach statutem niniejszem określonych mają prawo do emerytury, a wzglę-

dnie do pensji wdowiej i sierocińskiej do dodatków na wychowanie, do kwartałów pośmiertnych i do odpraw.

1. Urzędnicy etatowi poniżej wymienionych oddziałów i etatem przydzieleni Wydziałowi krajowemu służy, mianowicie z pomiędzy urzędników:

a) etatowi urzędnicy oddziału koncepcyjnego stosownie do uchwały z 23. marca 1892. z 6. lutego 1892 i z 27. lutego 1896;

b) etatowi inżynierowie i konduktorowie drogowi stosownie do uchwały sejmowej z 1. kwietnia 1892 i z 31. stycznia 1895;

c) etatowi inżynierowie i urzędnicy biura kolejowego stosownie do uchwały sejmowej z 13. lutego 1897;

d) etatowi inżynierowie biura melioracyjnego stosownie do uchwały sejmowej z dnia 6. kwietnia 1892 i z dnia 5. lutego 1897;

e) obecny inspektor szpitali stosownie do uchwały sejmowej z dnia 12. października 1882:

f) etatowi urzędnicy oddziału rachunkowego stosownie do uchwały sejmowej z dnia 2 kwietnia 1892:

g) etatowi urzędnicy oddziału kasowego stosownie do uchwały sejmowej z dnia 10. lutego 1894:

h) etatowi urzędnicy oddziału manipulacyjnego stosownie do uchwały sejmowej z dnia 9. lutego 1894.

II Wdowy i sieroty po osobach wymienionych.

ROZDZIAŁ II.

§. 2.

Przeniesienie w stan spoczynku.

Przeniesienie w stan spoczynku jest albo

1. stałe, albo

2. czasowe (kwieskowanie).

§. 3.

Przeniesienie w stały stan spoczynku.

Przeniesienie w stały stan spoczynku następuje :

1. albo na żądanie,

2. albo z urzędu.

§. 4.

Przeniesienie w stały stan spoczynku na żądanie.

Przeniesienie w stały stan spoczynku na żądanie będzie dozwolone, jeżeli urzędnik lub sługa (§. 1.)

1. wykaże przynajmniej dziesięć (10) lat nieprzerwanej służby, wliczanej do emerytury (§. 10.), a nadto badanie lekarskie (§. 32.) stwierdzi, że proszący na zawsze do pełnienia obowiązków służbowych jest niezdolnym, albo

2. przekroczył siedmdziesiąty rok życia swego, albo

3. wysłużył tyle lat, ile wymaga §. 12. do uzyskania emerytury, wymagającej się jego płacy ostatniej (§. 24.).

§. 5.

Przeniesienie w stan spoczynku z urzędu.

Wydział krajowy przeniesie urzędnika lub sługę (§. 1.) z urzędu w stały stan spoczynku.

1. po stwierdzonej przez lekarzy (§. 30.) zupełnej i trwałej a nieusuwalnej niezdolności do pełnienia obowiązków służbowych, albo

2. ze względów służbowych według własnego uznania.

§. 6.

Skutki przeniesienia w stały stan spoczynku.

Przeniesiony w stały stan spoczynku uwolnionym jest do końca życia od obowiązku pełnienia jakiegokolwiek służby.

§. 7.

Przeniesienie w czasowy stan spoczynku.

Wydział krajowy przeniesie urzędnika lub sługę (§. 1.) w czasowy stan spoczynku :

1. Jeżeli chwilowa niezdolność do służby prawdopodobnie z czasem da się usunąć ;

2. Jeżeli posesja została zwiniętą a umieszczenie na innej odpowiedniej posiadzie na razie jest niemożliwe ;

3. Jeżeli Wydział krajowy uzna przeniesienie takie za wskazane ze względów służbowych.

§. 8.

Skutki przeniesienia w czasowy stan spoczynku.

Urzędnik lub sługa (§. 1.) przeniesiony w czasowy stan spoczynku, winien na wezwanie Wydziału krajowego do dni 30, licząc od doręczenia wezwania albo umieszczenia w gazecie urzędowej (§. 14.), objąć wskazaną sobie posesję.

Wezwanie to wyda Wydział krajowy :

1. Jeżeli lekarze stwierdzą (§. 30.) takie polepszenie stanu zdrowia, że przeniesiony w czasowy stan spoczynku może objąć posesję, którą przedtem zajmował albo inną odpowiednią ;

2. Jeżeli kwieskowany z powodu zwinięcia posesji (§. 7. ust. 2.) może być umieszczony na innej posiadzie odpowiedniej.

3. Jeżeli Wydział krajowy uchyli zarządzone przezeń przeniesienie w czasowy stan spoczynku.

§. 9.

Przeniesienie w stan spoczynku z powodu słabości dłuższej.

Urzędnik lub sługa (§. 1.), który z powodu słabości przez rok nie pełni obowiązków służbowych, będzie poddany oględzinom lekarskim (§. 30.), poczem Wydział krajowy wyda orzeczenie, czy tenże ma być przeniesiony w stały lub czasowy stan spoczynku, albo wez any do objęcia urzędowania.

§. 10.

Służba wliczalna.

Przy przeniesieniu w stały lub czasowy stan spoczynku należy policzyć:

1. Lata przepędzone nieprzerwanie w służbie przy Wydziale krajowym lub którymkolwiek zakładzie krajowym licząc od dnia złożenie pierwszej przysięgi służbowej (§. 11. ust. 3.)

Jeżeli z posadą stałą lub tymczasową połączone jest prawo do emerytury, liczą się lata bez względu na to, czy funkcyjaryusz piastował posadę tę stale lub prowizorycznie w etacie lub poza etatem (extra statum).

Kto wystąpił ze służby a później na nowo został przyjęty, temu nie będzie liczony czas służby, poprzedzający wystąpienie.

Przeniesionemu w czasowy stan spoczynku, stan służby poprzedzający kwieskowanie doliczony będzie do czasu służby na nowo rozpoczętej z wytrąceniem czasu przepędzonego w czasowym stanie spoczynku.

Urlop i choroba nie przerywają służby, wszelako czasu spędzonego na urlopie udzielonym w celu objęcia przy równoczesnem zwolnieniu od faktycznego pełnienia służby krajowej, jakichkolwiek innych obowiązków lub zajęć nie będzie się wliczać do czasu służby, policzalnej do emerytury.

2. Czas spędzony w zawieszeniu od urzędowania (suspensyi) będzie tylko wówczas liczony, jeżeli po zniesieniu zawieszenia, suspendowany został napowrót dopuszczony do urzędowania.

3. Czas przepędzony w ciągu służby krajowej w jednorocznej ochotniczej służbie wojskowej, na ćwiczeniach wojskowych, wreszcie w służbie obowiązkowej w linii, marynarce, obronie krajowej lub pospolitem ruszeniu. Lata służby uznane przez Najjaśniejszego Pana, jako lata wojenne i podwójnie liczone będą także przy wymiarze emerytury w dwójnasób liczone.

4. Czas służby przepędzonej w c. k. armii lub marynarce za gażą lub żołdem, jeżeli poprzedza bezpośrednio wstąpienie do służby krajowej lub przy zakładach krajowych — i o ile ten czas liczy się do emerytury także w państwowej służbie cywilnej według przepisów obowiązujących w chwili wstąpienia do służby krajowej.

5. Czas wliczalny, przepędzony w służbie państwowej, jeżeli urzędnik lub sługa bezpośrednio z tej służby przechodzą do służby krajowej, jak długo c. k. Rząd tę samą zasadę zachowywać będzie względem osób ze służby krajowej i zakładów krajowych.

W przypadkach pod 4. i 5. Wydział krajowy w dekrete nominacyjnym oznaczy, ile lat służby wojskowej lub cywilnej przyjętemu wliczonych będzie do służby krajowej

Postanowienia powyższe nie naruszają przepisu §. 33. ustęp ostatni ustawy służby krajowej z 23. marca 1866 — niemniej szczególnych uchwał sejmowych, odmienne obliczenie lat służby zawierających.

§. 11.

Wyjątkowe policzenie lat.

Wyjątki od przepisów w poprzedzającym paragrafie zawartych zachodzą.

1. Jeżeli urzędnik lub sługa skutkiem kalectwa lub choroby według orzeczenia

lekarzy (§. 29) stał się niezdolnym do wszelkiego zarobkowania, doliczyć mu należy do lat służby według §. 10. wliczalnej jeszcze pięć lat. Jeżeli mimo to doliczenie czas służby jego nie dosięgał jeszcze lat dziesięciu otrzyma on przy przeniesieniu w stan spoczynku należytość za 10 lat służby.

2. Jeżeli zupełna niezdolność do zarobkowania jest skutkiem wypadku, jaki dotknął urzędnika lub służbę z powodu pełnienia obowiązku służbowego, wówczas będzie mu doliczone do wliczalnej według §. 10. służby — jeszcze lat dziesięć (10). Jeżeli mimo to doliczenie czas służby jego nie dochodził do lat dwudziestu, otrzyma on przy przeniesieniu w stan spoczynku należytość za dwadzieścia (20) lat służby.

3. Etatowym inżynierom i konduktorom dróg krajowych, inżynierom melioracyjnym i funkcyonaryuszom biura kolejowego o ile nie wymagano od nich złożenia przysięgi służbowej przy objęciu obowiązków policzony będzie czas służby od jej rozpoczęcia, a gdyby ten dzień nie dał się oznaczyć, daty dekretu nominacyjnego.

Urzędnikom Wydziału krajowego, którzy bezpośrednio przed posunięciem ich na stałą posadę, pełnili obowiązki praktykantów w oddziale technicznym, elewów w oddziale technicznym melioracyjnym, aplikantów nie etatowych w oddziale konceptowym, aplikantów etatowych w oddziale rachunkowym i manipulacyjnym lub dyetaryuszy po skończonym 22 roku życia, może Wydział krajowy przy przeniesieniu ich w stały lub czasowy stan spoczynku policzyć powyżej pięć (5) lat z czasu przebytego w służbie praktykantów, elewów, aplikantów i dyetaryuszy — jeżeli przez cały czas swej służby pełnili swoje obowiązki wzorowo i zachowali się nienagannie.

§. 12.

Wymiar emerytury przy przeniesieniu w stan spoczynku.

W razie przeniesienia w stan spoczynku, czy to stały czy czasowy, otrzymują,

1. Wszyscy urzędnicy tudzież słuźdy (§. 1.) po dziesięciu latach służby czterdzieści procent (40%) ostatniej swojej płacy (§. 29.)

2. za każdy rok następujący:

a) Nominowani przed 1. lipca 1898 r. urzędnicy konceptowi i techniczni przy Wydziale krajowym, etatowi inżynierowie przy drogach krajowych, etatowi inżynierowie i urzędnicy biura kolejowego, inżynierowie biura melioracyjnego po dwa i cztery dziesiątych ($2\frac{4}{10}$) procentów odostatniej płacy (§. 29.), tak, że po ukończeniu trzydziestu pięciu (35) lat służby otrzymują całą ostatnią płacę (§. 29.) jako emeryturę.

b) wszyscy inni urzędnicy, a (przeto i urzędnicy w ustępie poprzedzającym wymienieni po 1-szym lipca 1898 nominowani) lub słuźdy etatowi po dwa procent (2%) ostatniej płacy, tak, że po czterdziestu (40) latach służby otrzymują całą ostatnią płacę, jako emeryturę.

Emerytura normalna urzędnika nie może wynosić mniej niż 400 zł. a emerytura służy mniej niż 200 złr. zarazem jednak emerytura roczna nie może być nigdy wyższą od ostatniej płacy (§. 29.).

Przy obliczaniu czasu służby, liczą się ułamki roku, o ile przekraczają sześć miesięcy, za cały rok służby.

§. 13.

Wyłączeni od prawa do emerytury.

Nie mają prawa do emerytury czy to stałej czy czasowej:

1. Ci, którzy zrzekli się posady.

2. Ci, którzy dla zbrodni lub innego przestępstwa (występku, przekroczenia), wynikłych z chęci zysku lub naruszających moralność publiczną, w drodze karnej prawomocnie zostali skazani.

3. Ci, którzy w drodze dyscyplinarnej ze służby zostali wydalen.

§. 14.

Utrata emerytury.

Przyznana już przy przeniesieniu w stały lub czasowy stan spoczynku emeryturę tracą:

1. Ci, którzy dla zbrodni lub innego przestępstwa (występku, przekroczenia), wynikłych z chęci zysku lub naruszających moralność publiczną, w drodze karnej prawnomocnie zostali skazani.

2. Ci, którzy będąc w czasowym stanie spoczynku, wezwaniu Wydziału krajowego do objęcia wskazanej sobie posady do dnia 30 bez uzasadnionych powodów nie uczynili zadość (§. 8).

Gdyby ich pobyt nie był wiadomym, należy wezwanie umieścić trzykroć w gazecie urzędowej i liczyć powyższy termin trzydziestodniowy od dnia trzeciego umieszczenia wezwania w gazecie urzędowej.

3. Ci, którzy przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego w sprawach tym statutem objętych czy to w drodze sądowej, czy w jakikolwiek inny sposób, z wyjątkiem drogi do Sejmu krajowego, pomocy szukają.

4. Ci którzy zamiast emerytury otrzymują odprawę (Rozdz. III)

ROZDZIAŁ III.

§. 15.

O o d p r a w i e.

Odprawę zamiast emerytury otrzymują ci urzędnicy i słudzy etatowi (§. 1):

1. którzy przed upływem dziesięciu (10) lat służby, do emerytury wliczalnych, przeniesieni zostali w stały lub czasowy stan spoczynku, jeżeli do nich nie mają zastosowania wyjątkowe przepisy §. 11. ust. 1, 2 i 3 tego statutu.

2. którzy mają prawo do emerytury, jednak przed przeniesieniem albo po przeniesieniu w stan spoczynku stały lub czasowy zamiast pensji odprawy zażądają.

Z odprawy należy strącić te kwoty, które przeniesiony w stały lub czasowy stan spoczynku tytułem emerytury już podniósł.

Gdyby czasowo emerytowany wstąpił na powrót do służby przed upływem czasu, który służył za podstawę do wymiaru odprawy, winien zwrócić z otrzymanej odprawy, kwotę która stosunkowo z niej wypadnie za nieubiegły jeszcze okres tego czasu.

Odprawa wynosi najmniej jednoroczną, a najwyżej dwuroczną płacę ostatnią (§. 29).

W tych granicach oznaczy Wydział krajowy w każdym szczególnym przypadku według zasług i indywidualnych stosunków wysokość odprawy.

ROZDZIAŁ IV.**O pensjach wdowich.**

§. 16.

Prawo do pensji wdowiej.

Pensję wdowią otrzymują wdowy:

1. których małżonkowie zmarli w służbie czynnej, przez wysłużenie przynajmniej lat dziesięciu (10) albo policzenie wyjątkowe służby krótszej w myśl §. 11. ust. 1. 2 i 3, nabyli prawo do emerytury;

2. których małżonkowie pobierali stałą lub czasową emeryturę, jeżeli małżeństwo było zawarte przed albo podczas czynnej służby zmarłego męża;

3. których małżonkowie stracili życie skutkiem przypadku, jaki ich dotknął z powodu pełnienia obowiązku służbowego.

§. 17.

Nie mają prawa do pensji wdowiej:

1. Wdowy, których mężowie nie mieli prawa do emerytury lub to prawo utracili;

2. żony rozwiedzione i wdowy z własnej winy sądownie od stołu i łoża separowane lub które samowolnie męża opuściły;

3. wdowy, które za życia męża w drodze karnej prawomocnie zostały skazane dla zbrodni jakiegokolwiek lub innego przystępstwa (występku, przekroczenia), wynikłych z chęci zysku lub naruszających moralność publiczną, jeżeli w czasie śmierci męża skutki kary za zbrodnię nie zgasły według przepisów obowiązującego prawa karnego, zaś od czasu odcierpianej kary za inne przestępstwa nie upłynęło lat trzy;

4. wdowy, których mężowie zamiast stałej emerytury otrzymali odprawę (§. 15.);

5. wdowy, których mężowie w czasie zawarcia z niemi małżeństwa, przekroczyli sześćdziesiąty (60) rok życia, chyba, że żyły w tem małżeństwie cztery (4) lata, lub miały w niem potomstwo, lub też w czasie śmierci męża znajdują się w stanie błogosławionym;

6. wdowy, których mąż w czasie śmierci, był zawieszonym w urzędowaniu, a Wydział krajowy orzeknie, że tenże byłby oddalonym ze służby, gdyby był żył.

§. 18.

Wymiar pensji wdowiej:

Pensję wdowią wymierza się:

1. Dla wdów po urzędnikach w stałych kwotach rocznych odpowiadających wysokości ostatniej płacy, jaką zmarli ich małżonkowie w służbie czynnej pobierali, a mianowicie:

Pensya 1200 dla wdów po urzędnikach z ostatnią płacą od 3200 zł. i wyżej.

Pensya 900 dla wdów po urzędnikach z ostatnią płacą od 2400 do 3200 zł.

Pensya 700 dla wdów po urzędnikach z ostatnią płacą od 1800 do 2400 zł.

Pensya 600 dla wdów po urzędnikach z ostatnią płacą 1400 do 1800 zł.

Pensya 500 dla wdów po urzędnikach z ostatnią płacą od 1100 do 1400 zł.

Pensya 400 dla wdów po urzędnikach z ostatnią płacą niżej 1100 zł.

2. Dla wdów po sługach etatowych (§. 1.) trzecią część ostatniej płacy męża (§. 29) najmniej jednak 200 zł. w. a.

§. 19.

Utrata pensji wdowiej.

Wdowa traci wymierzoną pensję:

1. jeżeli w czasie wdowieństwa dla zbrodni lub innego przystępstwa (występku, przekroczenia), wynikłych z chęci zysku lub naruszających moralność publiczną w drodze karnej prawomocnie została skazana;

2. jeżeli wyszła powtórnie za mąż.

W tym przypadku może albo zastrzedz sobie pensję wdowią w razie powtórnego owdowienia, albo zrzekając się pensji na przyszłość. żądać odprawy, która wynosi jej trzechletnią pensję wdowią, jeżeli nie ma dzieci potrzebujących zaopatrzenia, a jeżeli są takie dzieci, to tylko półtoraroczną.

Odprawa ta musi być żadaną przed zawarciem powtórnego związku małżeńskiego, a będzie dopiero po powtórnem zameżczeniu wypłaconą.

Wdowa, która przed powtórnem zameżciem nie żąda odprawy — nie może jej żądać później, tylko przyjąć należy, że sobie swoją pensję na przypadek powtórnego owdowienia zastrzegła.

Wdowa, powtórnie owdowiała, któraby po mężu drugim według postanowień statutu niniejszego miała prawo do pensji wdowiej — może:

a) jeżeli otrzymała odprawę, tytułem pensji żądać tylko nadwyżki między pensją wdowią po drugim mężu — a pensją, która jej przypadała po pierwszym mężu;

b) jeżeli zaś nie otrzymała odprawy,

może żądać tej pensji wdowiej, która dla niej będzie korzystniejszą.

§. 20.

O odprawie wdowy.

Wdowa, której małżonek nie miał prawa do emerytury z powodu, że nie służył lat dziesięciu (10), lub nie zastosowano do niego wyjątkowego wliczenia lat według §. 11. ust. 1. 2. i 3., jako też §. 16. ust. 3., tudzież wdowa, która poślubiła urzędnika lub sługę etatowego (§ 1.) po sześćdziesiątym (60) roku jego życia -- a nie zaszedł przypadek przewidziany §. 17. ust. 5., otrzymuje odprawę, równającą się ćwierćrocznej ostatniej płacy (§. 29.) męża.

ROZDZIAŁ V.

O kwartale pośmiertnym.

§. 31.

Rodzinie funkcyonaryuszy krajowych, do których niniejszy statut ma zastosowanie, zmarłych w czynnej służbie lub stanie spoczynku należy się — niezależnie od wszelkich innych poborów z tytułu zaopatrzenia — kwartał pośmiertny w potrójnej kwocie płacy miesięcznej, którą zmarły pobierał w ostatnim czasie tytułem płacy lub emerytury.

Kwartał pośmiertny należy się przedwszystkiem wdowie, jeżeli co do niej nie zachodzi żaden z powodów wymienionych w §. 17, — lub w braku tejeż ślubnym potomkom zmarłego.

Jeżeli w braku dzieci ślubnych inni członkowie rodziny udowodnią, że pielęgnowały zmarłego przed śmiercią lub że pokryły z własnych funduszków kosztą pogrzebu, może Wydział krajowy tym osobom według uznania, wypłacić (datek) kwartał pośmiertny w części lub całości.

Z tatku tego nie należy potrącać zapomogi, danej w czasie choroby zmarłego na opędzenie kosztów leczenia.

ROZDZIAŁ VI.

Zaopatrzenie sierot.

§. 22.

O dodatku na wychowanie.

Dodatek na wychowanie dzieci pozostałych po zmarłym urzędniku lub słudze (§. 1). otrzymują te wdowy, którym należy się pensya wdowia.

Dodatek ten wynosi na każde niezaopatrzone jeszcze dziecko dwudziesty procent (20%) pensji wdowiej.

Suma wszystkich dodatków na wychowanie nie może przewyższać pensji wdowiej.

Należy więc w przypadku przekroczenia tej maksymalnej sumy dodatek dla każdego dziecka stosunkowo i w równej mierze zniżyć na tak długo, jak długo ten stan rzeczy zachodzi.

§. 23.

Utrata prawa do dodatku na wychowanie.

Dziecko traci prawo dodatku na wychowanie:

1. Jeżeli ukończy 24 lat wieku.
2. Jeżeli otrzymało zaopatrzenie stałe.

Jako zaopatrzenie stałe uważa się u dziewcząt:

- a) zamężcie;
- b) wstąpienie do zakonu lub stowarzyszenia religijnego;
- c) wstąpienie do zakładu fundacyjnego lub uzyskanie miejsca funduszowego;
- d) przyjęcie do zakładu wychowawczego lub zaopatrzenie, pod warunkiem, jeżeli wymienione pod b), c), d), zakłady i fundusze wszystkie potrzeby wstępującej lub przyjętej pokrywają;
- e) uzyskanie stałej służby, czy to prywatnej czy publicznej, połączonej z płacą.

Zaś u chłopców uważa się za zaopatrzenie stałe:

a) uzyskanie stałego miejsca w służbie publicznej lub prywatnej, połączonej z płacą;

b) wstąpienie do służby w c. k. armii za gażą lub żołdem;

c) uzyskanie miejsca funduszowego w c. k. cywilnych lub wojskowych zakładach wychowawczych, jeżeli zakłady te lub fundusze pokrywają wszystkie potrzeby ucznia;

d) pod tem samem zastrzeżeniem umieszczenie w seminaryum duchownem, w zakładzie duchownym lub świeckim;

3. Jeżeli uzyska pensję sierocińską (§. 24).

4. Jeżeli w drodze karnej prawomocnie zostało skazane dla zbrodni lub innego przestępstwa (występku, przekroczenia), wynikłych z chęci zysku lub naruszających moralność publiczną.

Utrata prawa do dodatku na wychowanie ad c) i d) tak u dziewcząt jak u chłopców następuje tylko na czas trwania tego powodu.

O przywróceniu prawa do dodatku na wychowanie rozstrzyga Wydział krajowy po zbadaniu stosunków w każdym wypadku z osobna.

§. 24.

O pensji sierocińskiej.

Sierotom należy się pensja sierocińska, wynosząca połowę pensji wdowiej, jaką ich matka lub macocha pobierała, albo byłaby pobierała, gdyby była przeżyła męża.

Na równi ze zupełnie osieroconemi należy wymierzyć pensję sierocińską także sierotom po ojcu tylko:

1. jeżeli ich matka lub macocha z powodów w §. 17 ust. 2 i 3 przytoczonych nie ma prawa do pensji wdowiej.

2. albo przyznaną sobie pensję wdowią utraciła (§. 19).

Gdyby jednak suma normalnych dodatków na wychowanie, jakaby się według §. 22. należała wdowie, wynosiła więcej, niż kwota pensji sierociej, należy asygnować nadwyżkę jako dodatek do pensji sierociej według głów z tem, że wypłata tych kwot dodatku na każde dziecko przypadających, kończyć się będzie w miarę kolejnego wyjścia dzieci z uprawnienia do poboru a to tak długo, dopóki nadwyżka ta całkiem nie zniknie i nie pozostanie tylko pełna kwota pensji sierocińskiej.

Pensja sierocińska nie może w żadnym razie wynosić więcej niż należąca się pensja wdowia.

§. 25.

Utrata prawa do pensji sierocińskiej

Pensję sierocińską traci dziecko w przypadkach §. 23. ustęp 1, 2 i 4 określonych.

§. 26.

Odprawa dla dzieci.

Dzieci zupełnie osierocone, w wieku niżej 24 lat, których ojciec nie nabył prawa do emerytury z powodu, iż nie wysłużył lat dziesięciu (10) służby do emerytury wliczanej lub nie zastosowano doń wyjątkowych postanowień §. 11. ust. 1, 2 i 3, otrzymają odprawę równającą się éwierórocznej ostatniej płacy ich ojca.

Odprawę tę należy podzielić w równych częściach między wszystkie dzieci, chociażby z kilku małżeństw pozostałe.

§. 27.

Ogólne warunki zaopatrzenia dzieci. — Dzieci uprawnione, przysposobione.

Dzieciom (sierotom) w gólności należą się wówczas dodatki na wychowanie, pensje sierocińskie, kwartał pośmiertny i odprawa

Jeżeli pochodzą z prawego małżeństwa osób w §. 1. wymienionych, zawartego przed albo podczas czynnej służby, choćby się nawet urodziły po przeniesieniu ojca w stan spoczynku.

Dzieci niesłubne spłodzone w czasie służby czynnej, a uprawnione przez małżeństwo następne ich rodziców, mają prawa równe z dziećmi prawego łoża.

Dzieci uprawnione z łaski Najj. Pana, tudzież dzieci przysposobione (adoptowane) lub przyjęte na wychowanie, nie mają prawa do zaopatrzenia.

ROZDZIAŁ VII.

§. 28.

O zaopatrzeniach po emerytach.

Łączna suma bieżących zaopatrzeń przypadających wdowie i dzieciom po urzędniku lub słudze Wydziału krajowego, zmarłym w stanie spoczynku, nie może przewyższać normalnej emerytury zmarłego, nie może jednak w żadnym razie wynosić mniej jak 400 złr. dla wdów po urzędnikach, a względnie mniej jak 200 złr. dla wdów po sługach.

ROZDZIAŁ VIII.

§. 29.

Ostatnia płaca.

We wszystkich postanowieniach statutu niniejszego, w których jest mowa o płacy ostatniej, rozumieć przez nią należy tę płacę stałą z przyznanymi już lub w prawdzie jeszcze nie przyznanymi, ale już należącymi się dodatkami pięcioletnimi, którą urzędnik lub sługa pobierał w czasie śmierci lub przeniesienia go w stan spoczynku.

Dodatek osobisty liczy się tylko wtedy do ostatniej płacy, jeżeli został przyznany w celu wyrównania poborów przy przeniesieniu z jednej posady na drugą i tylko o

tylu, o ile służył na pokrycie różnicy stałej płacy i dodatków pięcioletnich.

Wszystkie inne dodatki osobiste a względnie ta ich część, do której powyższe postanowienie się nie odnosi, tudzież wszystkie inne dodatki nie liczą się do płacy ostatniej.

§. 30.

Ogłędziny lekarskie.

We wszystkich przypadkach, w których idzie o skonstatowanie stanu zdrowia urzędnika lub sługi etatowego (§ 1), Wydział krajowy wydeleguje dwóch doktorów medycyny, którzy po zbadaniu stanu zdrowia wydadzą orzeczenie na piśmie.

W razie orzeczeń niezgodnych może Wydział krajowy wydelegować do zbadania stanu zdrowia jeszcze lekarza trzeciego.

Koszta oględzin lekarskich ponosi w przypadku w §. 4. u. 1. określonym proszący we wszystkich innych przypadkach fundusz, z którego ma być wymierzona emerytura.

§. 31.

Fundusze do pokrycia wydatków tym statutem objętych.

Wszystkie emerytury, pensye, dodatki na wychowanie, kwartały pośmiertne i odprawy, wypłacone będą z funduszu krajowego i tych jego działów, z których emeryt a względnie mąż, ojciec, ostatnią swoją płacę w czynnej służbie pobierali (§ 29).

Do funduszu krajowego będą wносить urzędnicy i słudzy etatowi Wydziału krajowego na cele etatowe przyczynki ze swych poborów (§. 34—46.).

§. 32.

Czas wypłaty.

Emerytury, pensye wdowie i sierocińskie tudzież dodatki na wychowanie pobie-

rane będą od dnia zamknięcia płacy, poprzedzającej je zaopatrzenia, miesięcznie z góry na dniu drugim (2) każdego miesiąca.

§. 33.

Kiedy przepadają datki stałe i jednorazowe tym statutem objęte.

Wszystkie emerytury, pensye wdowie i sierocińskie i dodatki na wychowanie przepadają na korzyść funduszu, z którego były asygnowane, jeżeli do lat trzech, licząc od dnia, w którym stały się płynnymi nie zostały podniesione.

Zaś kwartał pośmiertny i odprawy przepadają na korzyść funduszu, z którego były asygnowane, jeżeli do roku, licząc od dnia doręczenia asygnacji, nie zostały podniesione.

ROZDZIAŁ IX.

Urzędników i sług etatowych przy Wydziale krajowym na cele emerytalne świadczenie.

§. 34.

Wkładki jednorazowe i bieżące.

Do funduszu krajowego wnosić będą na cele etatowe:

1. urzędnicy w §. 1. wymienieni bez względu na to, czy posadę zajmują w granicach etatu, czy też extra statum i służy etatowi Wydziału krajowego jednorazowe wkładki w wysokości pod warunkami poniżej podanymi.

2. tylko urzędnicy Wydziału krajowego i konduktorowie drogowi bieżącą wkładkę roczną wynoszącą 3% od płacy czynnej służby do wymierzenia emerytury policzalnej, która będzie pobieraną w ratach miesięcznych przy wypłacie płacy. Podczas spłacania wkładki jednorazowej w przepisany czas nie uiszcza się wkładki bieżącej.

§. 35.

Jednorazowa wkładka.

Przyczynki do funduszu krajowego na cele emerytalne i etatowe tytułem jednorazowej wkładki składać będą urzędnicy i służy, których postanowienia niniejszego statutu obowiązują, od każdej nominacji stałej dającej prawo do poboru w pieniądzach lub naturaliach.

§. 36.

Wyjątek przy poborach niżej 300 złr.

Nie uiszcza się wkładki jednorazowej od nominacji na posadę, której pobory nie przewyższają kwoty 300 złr. w pieniądzach lub naturaliach, jakoteż także od takiego podwyższenia poborów, przy którym zwiększona razem z poprzednimi poborami nie wynosi więcej jak 300 złr.

§. 37.

Dalsze zwolnienia.

Nie podpadają również opłacie jednorazowej wkładki:

- 1) adjuta,
- 2) dodatki na pomieszkanie, lub wartość mieszkania danego w naturze,
- 3) pobory w naturaliach, które nie są przyznane in partem salarii,
- 4) ryczałty z przeznaczeniem na urządzenie,
- 5) dodatki aktywne,
- 6) ewentualne dodatki z tytułu dłuższej służby,
- 7) ewentualne dodatki drożyniane.

§. 38.

Wymiar jednorazowej wkładki i obowiązków do jej płacenia.

a) przy pierwszej nominacji.

Przy pierwszej nominacji wymierza się jednorazowo wkładka służbowa w jednej

trzeciej wysokości przyznanej płacy, po odtrąceniu jednak kwoty 300 złr. wolnej od opłaty, przy dalszych zaś nominacjach opłata wynosi jedną trzecią część tej kwoty, o którą nowe pobory wyższe są od poprzednich, od których urzędnik lub sługa wkładkę jednorazową już uiszczył.

Jednorazową wkładkę uiszczą się w 12 po sobie następujących ratach miesięcznych: wolno jest jednak obowiązany do spłaty uiszczyć ją naraz i korzystać przez rok z wolności niepłacenia wkładki bieżącej.

§. 39.

b) w razie dalszej nominacji.

Regułą jest, że kwotę poborów, od której urzędnik albo sługa opłacił już raz wkładkę jednorazową, należy strącić przy wymiarze ponownej wkładki z powodu następnych nominacji, przejścia do wyższej klasy i awansów a opłata wkładki należy się tylko od reszty nowych poborów.

Nie stanowi w tym wypadku różnicy, czy obowiązany do spłaty w czasie nowej nominacji, przejścia do wyższej klasy i awansu pobierał jeszcze dawniej opłaconą płacę czy też przeciwnie przestał ją już pobierać.

§. 40.

c) W razie przejścia urzędników rządowych do służby krajowej.

Postanowienia w przedmiocie opłaty jednorazowej wkładki powyżej podane, znajdują również zastosowanie, jeżeli do działów służby krajowej, dla których obowiązują niniejszy statut, przejdzie urzędnik albo sługa, ze służby rządowej pod warunkiem, że c. k. Rząd, stosować będzie tą samą zasadę przy przejściu urzędników i sług krajowych do służby rządowej i jak długo ta wzajemność trwać będzie.

§. 41.

d) W razie ponownej nominacji.

Jeżeli jednak urzędnik z posady poprzednio zajmowanej własnowolnie zrezy-

gnował albo posadę tę utracił wskntek przewidzienia, wówczas w razie powrotu do służby krajowej i zajęcia w niej posady, od której przypada jednorazowa wkładka, należy wymierzyć taką wkładkę, jak gdyby ten urzędnik przedtem żadnej posady nie zajmował.

§. 42.

e) W razie powrotu do służby.

Urzędników oddalonych ze służby li z powodu nieudolności uważać się będzie w razie ponownego przyjęcia do służby przy Wydziale krajowym nie za nowo przyjętych, lecz postąpi się z nimi tak, jakby byli przeniesieni z jednej posady na drugą.

§. 43.

f) W razie spensjonowania.

W razie jeżeli urzędnik ustępuje ze służby czynnej przed upływem czasu do spłaty jednorazowej wkładki przepisanej, naówczas ma spłacić tylko te raty, które przypadną na czas poboru płacy z czynnej służby.

§. 44.

g) W razie powrotu do służby ze stanu spoczynku.

Urzędnik, który przed uiszczeniem jednorazowej wkładki w przepisany czas opuścił służbę, a uzyskawszy pensję emerytalną lub wzięwszy odprawę, powróci następnie do służby przy Wydziale krajowym, obowiązany będzie ciężące na nim z poprzedniego peryodu służby raty zapłacić w tylu miesiącach, z ilu zalegają.

O ile by płaca nowo przyznana przewyższała dawną, podlega ona znowu os o bno opłacie w granicach poprzednich postanowień.

§. 45.

h) W razie przejścia z posady stałej na prowizoryczną.

Urzędnik któryby ze stałej posady przeszedł na posadę prowizoryczną, a w chwili

przejścia nie spłacił jeszcze wszystkich rat jednorazowej wkładki, obowiązany jest zapłacić zaległe raty w wyznaczonych terminach bez względu na zmianę tytułu poborów.

Przy przemianie natomiast posady prowizorycznej na stałą, rozstrzygającym jest pod względem rozpoczęcia spłaty jednorazowej wkładki, nie termin, od którego posada zaczęła być stałą, lecz dzień, w którym przypadł pierwszy pobór płacy przywiązanej do stabilizowanej posady.

§. 46.

i) Przy dawniejszych nominacjach i przy regulacji poborów.

Pobory uzyskane przez urzędników i etatem przydzieloną służbę Wydziału krajowego, na podstawie nominacji, które nastąpiły przed wejściem w życie niniejszego statutu jakoteż, pobory uzyskane wskutek regulacji płac uchwalonej dnia 15. lutego 1898. roku nie podlegają opłacie wkładki jednorazowej i będą przy wymiarze następnych wkładek i jednorazowych traktowane tak, jak gdyby od nich taką wkładkę już uiszczono.

§. 47.

Postanowienia przejściowe.

Urzędnicy Wydziału krajowego nominowani przed 1-go lipca 1898 z prawem do pełnej emerytury dopiero po 40 latach służby, wolni są od opłaty 3% wkładki rocznej w latach służby od 36 do końca 40 roku — (przeto za ostatnich lat pięć czynnej służby).

ROZDZIAŁ X.

Postanowienia końcowe.

§. 48.

Władza do orzeczenia właściwa.

We wszystkich przypadkach tym statutem objętych, orzeka wyłącznie Wydział krajowy.

Przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego wolno interesowanym w terminie nie-

przekraczalnym 30 dni wnieść przedstawienie do Wydziału krajowego.

Wydane na to przedstawienie orzeczenie Wydziału krajowego jest o statecznym nie wyklucza jednak odwołania się do ła-ski w drodze petycji do Sejmu.

§. 49.

Termin wejścia w życie statutu.

Statut niniejszy rozpocznie obowiązywać z dniem 1. lipca 1898, a postanowienia jego nie mają zastosowania do przyznanych już emerytur i jakichkolwiek zaopatrzeń wdów i sierót, nie naruszają też w niczem praw już nabytych z wyjątkiem pociągnięcia osób w §. 1. wymienionych do świadczeń pieniężnych.

Postanowienia niniejszego statutu uchylają postanowienia statutu z 21. stycznia 1889 r. co do osób, dla których niniejszy statut został wydany, z tem jednak ograniczeniem, że względem funkcyjaryuszów nominowanych przed 1. lipca 1898 ich wdów i sierót należy stosować postanowieniu statutu emerytalnego z 21. stycznia 1889, jeżeli one co do wymiaru zaopatrzeń bieżących lub jednorazowych w danym razie na ch korzyść przemawiają.

W rozprawie ogólnej przemawia p. Wachnianin.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

Statut emerytalny

dla urzędników i sług etatowych Wydziału krajowego.

ROZDZIAŁ I.

§. 1.

Postanowienia ogólne.

W granicach statutu niniejszem określonych mają prawo do emerytury, a wzglę-

dnie do pensyi wdowiej i sierocińskiej do dodatków na wychowanie, do kwartałów pośmiertnych i do odpraw.

1. Urzędnicy etatowi poniżej wymienionych oddziałów i etatem przydzieleni Wydziałowi krajowemu służy, mianowicie z pomiędzy urzędników:

a) etatowi urzędnicy oddziału konceptowego stosownie do uchwały z 23. marca 1892. z 6. lutego 1892 i z 27. lutego 1896:

b) etatowi inżynierowie i konduktorowie drogowi stosownie do uchwały sejmowej z 1. kwietnia 1892 i z 31. stycznia 1895;

c) etatowi inżynierowie i urzędnicy biura kolejowego stosownie do uchwały sejmowej z 13. lutego 1897;

d) etatowi inżynierowie biura melioracyjnego stosownie do uchwały sejmowej z dnia 6. kwietnia 1892 i z dnia 5. lutego 1897;

e) obecny inspektor szpitali stosownie do uchwały sejmowej z dnia 12. października 1882:

f) etatowi urzędnicy oddziału rachunkowego stosownie do uchwały sejmowej z dnia 2. kwietnia 1892:

g) etatowi urzędnicy oddziału kasowego stosownie do uchwały sejmowej z dnia 10. lutego 1894:

h) etatowi urzędnicy oddziału manipulacyjnego stosownie do uchwały sejmowej z dnia 9. lutego 1894.

II. Wdowy i sieroty po osobach wymienionych.

Izba uchwała bez rozprawy §. 1. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

ROZDZIAŁ II.

§. 2.

Przeniesienie w stan spoczynku.

Przeniesienie w stan spoczynku jest albo

1. stałe, albo

2. czasowe (kwieskowanie).

Izba uchwała bez rozprawy §. 2. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 3.

Przeniesienie w stały stan spoczynku.

Przeniesienie w stały stan spoczynku następuje:

1. albo na żądanie,

2. albo z urzędu.

Izba uchwała bez rozprawy §. 3. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 4.

Przeniesienie w stały stan spoczynku na żądanie.

Przeniesienie w stały stan spoczynku na żądanie będzie dozwolone, jeżeli urzędnik lub sługa (§. 1.)

1. wykaże przynajmniej dziesięć (10) lat nieprzerwanej służby, wliczalnej do emerytury (§. 10.), a nadto badanie lekarskie (§. 32.) stwierdzi, że proszący na zawsze do pełnienia obowiązków służbowych jest niezdolnym, albo

2. przekroczył siedmdziesiąty rok życia swego, albo

3. wysłużył tyle lat, ile wymaga §. 12. do uzyskania emerytury, wymagającej się jego płacy ostatniej (§. 24.).

Izba uchwała bez rozprawy §. 4. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 5.

Przeniesienie w stan spoczynku z urzędu.

Wydział krajowy przeniesie urzędnika lub sługę (§. 1.) z urzędu w stały stan spoczynku.

1. po stwierdzonej przez lekarzy (§. 30.) zupełnej i trwałej a nieusuwalnej niezdolności do pełnienia obowiązków służbowych, albo

2. ze względów służbowych według własnego uznania.

Izba uchwała bez rozprawy §. 5. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 6.

Skutki przeniesienia w stały stan spoczynku.

Przeniesiony w stały stan spoczynku uwolnionym jest do końca życia od obowiązku pełnienia jakiegokolwiek służby.

Izba uchwała bez rozprawy §. 6. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 7.

Przeniesienie w czasowy stan spoczynku.

Wydział krajowy przeniesie urzędnika lub sługę (§. 1.) w czasowy stan spoczynku:

1. Jeżeli chwilowa niezdolność do służby prawdopodobnie z czasem da się usunąć;

2. Jeżeli posada została zwinięta a umieszczenie na innej odpowiedniej posiadzie na razie jest niemożliwe;

3. Jeżeli Wydział krajowy uzna przeniesienie takie za wskazane ze względów służbowych.

Izba uchwała bez rozprawy §. 7. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 8.

Skutki przeniesienia w czasowy stan spoczynku.

Urzędnik lub sługa (§. 1.) przeniesiony w czasowy stan spoczynku, winien na we-

zwanie Wydziału krajowego do dni 30, licząc od doręczenia wezwania albo umieszczenia w gazecie urzędowej (§. 14.), objąć wskazaną sobie posadę.

Wezwanie to wyda Wydział krajowy:

1. Jeżeli lekarze stwierdzą (§. 30.) takie polepszenie stanu zdrowia, że przeniesiony w czasowy stan spoczynku może objąć posadę, którą przedtem zajmował albo inną odpowiednią;

2. Jeżeli kwieszkowany z powodu zwinięcia posady (§. 7. ust. 2.) może być umieszczony na innej posiadzie odpowiedniej.

3. Jeżeli Wydział krajowy uchyli zarządzone przezeń przeniesienie w czasowy stan spoczynku.

Izba uchwała bez rozprawy §. 8. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 9.

Przeniesienie w stan spoczynku z powodu słabości dłuższej.

Urzędnik lub sługa (§. 1.), który z powodu słabości przez rok nie pełni obowiązków służbowych, będzie poddany oględzinom lekarskim (§. 30.), poczem Wydział krajowy wyda orzeczenie, czy tenże ma być przeniesiony w stały lub czasowy stan spoczynku, albo wez any do objęcia urzędowania.

Izba uchwała bez rozprawy §. 9. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 10.

Służba wliczalna.

Przy przeniesieniu w stały lub czasowy stan spoczynku należy policzyć:

1. Lata przepędzone nieprzerwanie w służbie przy Wydziale krajowym lub którymkolwiek zakładzie krajowym licząc

od dnia złożenie pierwszej przysięgi służbowej (§. 11. ust. 3.)

Jeżeli z posadą stałą lub tymczasową połączone jest prawo do emerytury, liczą się lata bez względu na to, czy funkcyjaryusz piastował posadę tę stale lub prowizorycznie w etacie lub poza etatem (extra statum).

Kto wystąpił ze służby a później na nowo został przyjęty, temu nie będzie liczony czas służby, poprzedzający wystąpienie.

Przeniesionemu w czasowy stan spoczynku, stan służby poprzedzający kwieszkowanie doliczony będzie do czasu służby na nowo rozpoczętej z wytrąceniem czasu przepędzonego w czasowym stanie spoczynku.

Urlop i choroba nie przerywają służby, wszelako czasu spędzonego na urlopie udzielonym w celu objęcia przy równoczesnem zwolnieniu od faktycznego pełnienia służby krajowej, jakichkolwiek innych obowiązków lub zajęć nie będzie się wliczać do czasu służby, policzalnej do emerytury.

2. Czas spędzony w zawieszeniu od urzędowania (suspensyi) będzie tylko wówczas liczony, jeżeli po zniesieniu zawieszenia, suspendowany został napowrót dopuszczony do urzędowania.

3. Czas przepędzony w ciągu służby krajowej w jednorocznej ochotniczej służbie wojskowej, na ćwiczeniach wojskowych, wreszcie w służbie obowiązkowej w linii, marynarce, obronie krajowej lub pospolitem ruszeniu. Lata służby uznane przez Najjaśniejszego Pana, jako lata wojenne i podwójnie liczone, będą także przy wymiarze emerytury w dwójnasób liczone.

4. Czas służby przepędzonej w c. k. armii lub marynarce za gażą lub żołdem, jeżeli poprzedza bezpośrednio wstąpienie do służby krajowej lub przy zakładach krajowych — i o ile ten czas liczy się do emerytury także w państwowej służbie cy-

wilnej według przepisów obowiązujących w chwili wstąpienia do służby krajowej.

5. Czas wliczalny, przepędzony w służbie państwowej, jeżeli urzędnik lub sługa bezpośrednio z tej służby przechodzą do służby krajowej, jak długo c. k. Rząd tę samą zasadę zachowywać będzie względem osób ze służby krajowej i zakładów krajowych.

W przypadkach pod 4. i 5. Wydział krajowy w dekrete nominacyjnym oznaczy, ile lat służby wojskowej lub cywilnej przyjętemu wliczonych będzie do służby krajowej.

Postanowienia powyższe nie naruszają przepisu §. 33. ustęp ostatni ustawy służby krajowej z 23. marca 1866 — niemniej szczególnych uchwał sejmowych, odmienne obliczenie lat służby zawierających.

Izba uchwała bez rozprawy §. 10. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 11.

Wyjątkowe policzenie lat.

Wyjątki od przepisów w poprzedzającym paragrafie zawartych zachodzą.

1. Jeżeli urzędnik lub sługa skutkiem kalectwa lub choroby według orzeczenia lekarzy (§. 29) stał się niezdolnym do wszelkiego zarobkowania, doliczyć mu należy do lat służby według §. 10. wliczalnej jeszcze pięć lat. Jeżeli mimo to doliczenie czas służby jego nie osiągał jeszcze lat dziesięciu otrzyma on przy przeniesieniu w stan spoczynku należytość za 10 lat służby.

2. Jeżeli zupełna niezdolność do zarobkowania jest skutkiem przypadkn, jaki dotknął urzędnika lub sługę z powodu pełnienia obowiązku służbowego, wówczas będzie mu doliczone do wliczalnej według §. 10. służby — jeszcze lat dziesięć (10). Jeżeli mimo to doliczenie, czas służby jego nie dochodził do lat dwudziestu, otrzyma on przy przeniesieniu w stan spoczynku należytość za dwadzieścia (20) lat służby.

3. Etatowym inżynierom i konduktorom dróg krajowych, inżynierom melioracyjnym i funkcyonaryuszom biura kolejowego o ile nie wymagano od nich złożenia przysięgi służbowej przy objęciu obowiązków policzony będzie czas służby od jej rozpoczęcia, a gdyby ten dzień nie dał się oznaczyć, daty dekretu nominacyjnego.

Urzędnikom Wydziału krajowego, którzy bezpośrednio przed posunięciem ich na stałą posadę, pełnili obowiązki praktykantów w oddziale technicznym, elewów w oddziale technicznym melioracyjnym, aplikantów nie etatowych w oddziale conceptowym, aplikantów etatowych w oddziale rachunkowym i manipulacyjnym lub dyetaryuszy po skończonym 22 roku życia, może Wydział krajowy przy przeniesieniu ich w stały lub czasowy stan spoczynku policzyć najwyżej pięć (5) lat z czasu przebytego w służbie praktykantów, elewów, aplikantów i dyetaryuszy — jeżeli przez cały czas swej służby pełnili swoje obowiązki wzorowo i zachowali się nienagannie.

Izba uchwała bez rozprawy § 11. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

§. 12.

Wymiar emerytury przy przeniesieniu w stan spoczynku.

W razie przeniesienia w stan spoczynku, czy to stały czy czasowy, otrzymują :

1. Wszyscy urzędnicy tudzież słuźdy (§. 1.) po dziesięciu latach służby czterdzieści procent (40%) ostatniej swojej płacy (§. 29.)

2. za każdy rok następujący :

a) Nominowani przed 1. lipca 1898 r. urzędnicy conceptowi i techniczni przy Wydziale krajowym, etatowi inżynierowie przy drogach krajowych, etatowi inżynierowie i urzędnicy biura kolejowego, inżynierowie biura melioracyjnego po dwa i cztery dziesiątych ($2\frac{4}{10}$) procentów od ostatniej płacy

(§. 29.), tak, że po ukończeniu trzydziestu pięciu (35) lat służby otrzymują całą ostatnią płacę (§. 29.) jako emeryturę.

b) wszyscy inni urzędnicy, a (przeto i urzędnicy w ustępie poprzedzającym wymienieni po 1-szym lipca 1898 nominowani) lub słuźdy etatowi po dwa procent (2%) ostatniej płacy, tak, że po czterdziestu (40) latach służby otrzymują całą ostatnią płacę, jako emeryturę.

Emerytura normalna urzędnika nie może wynosić mniej niż 400 zł. a emerytura służy mniej niż 200 złr. zarazem jednak emerytura roczna nie może być nigdy wyższą od ostatniej płacy (§. 29.).

Przy obliczaniu czasu służby, liczą się ułamki roku, o ile przekraczają sześć miesięcy, za cały rok służby.

Przemawia p. Marchwicki i wnosi poprawkę, aby §. 12. opiewał jak następuje :

§. 12.

Wymiar emerytury przy przeniesieniu w stan spoczynku.

W razie przeniesienia w stan spoczynku czy to stały czy czasowy otrzymują :

1) Wszyscy urzędnicy tudzież słuźdy (§. 1.) po dziesięciu latach służby czterdzieści procent (40%) ostatniej swojej płacy (§. 29.).

2. za każdy rok następujący :

a) urzędnicy conceptowi i techniczni przy Wydziale krajowym, etatowi inżynierowie przy drogach krajowych, etatowi inżynierowie i urzędnicy biura kolejowego, inżynierowie biura melioracyjnego po dwa i cztery dziesiątych ($2\frac{4}{10}$) procentów od ostatniej płacy (§. 29.) tak, że po ukończeniu trzydziestu pięciu (35) lat służby otrzymują całą ostatnią płacę (§. 29) jako emeryturę.

b) wszyscy inni urzędnicy lub słuźdy etatowi po dwa procent (2%) ostatniej płacy, tak, że po czterdziu (40) latach słu-

żby otrzymują całą ostatnią płacę jako emeryturę.

Emerytura normalna urzędnika nie może wynosić mniej niż 400 zł. a emerytura normalna sługi mniej niż 200 zł., zarażem jednak emerytura roczna nie może być nigdy wyższą od ostatniej płacy §. 29.

Przy obliczaniu czasu służby, liczą się ułamki roku, o ile przekraczają sześć miesięcy za ca rok służby.

Izba popiera powyższą poprawkę.

Przemawia Członek Wydziału krajowego p. Wereszczyński i wnosi aby w §. 12. ustępie oznaczonym lit a) zamiast słów „i urzędnicy biura kolejowego“ powiedziano „i urzędnicy konceptowi biura kolejowego“

Izba popiera tę poprawkę.

Przemawia p. Piniński.

Przemawia p. Wachnianin i wnosi poprawkę, aby ustęp a) §. 12. opiewał:

Wszyscy urzędnicy i słudzy etatowi przy Wydziale krajowym po $2\frac{1}{10}$ procentów od ostatniej płacy (§. 29) tak, że po ukończeniu trzydziestu pięciu lat służby otrzymują całą ostatnią płacę jako emeryturę.

Ustęp b) odpada.

Izba popiera powyższą poprawkę p. Wachnianina.

Przemawia Członek Wydziału krajowego p. Romanowicz.

Sekretarz p. Urbański wnosi zamknięcie rozprawy.

Marszałek oznajmia, iż do głosu zaproszeni są pp. Okuniewski i Rotter.

Izba uchwała zamknięcie rozprawy.

Przemawia p. Okuniewski.

Przemawia p. Rotter.

Przemawia p. sprawozdawca.

Marszałek objaśnia co do sposobu głosowania.

Izba odrzuca poprawkę p. Wachnianina.

Izba przystępuje do głosowania nad poprawką p. Marchwickiego.

Sekretarze nie zgadzają się z sobą co do wyniku głosowania.

P. Bernadzikowski wnosi imienne głosowanie.

Izba popiera ten wniosek, a następnie przystępuje do imiennego głosowania.

Marszałek oznajmia, iż ci posłowie, którzy oświadczają się za wnioskiem p. Marchwickiego głosować mają „tak“, ci zaś, którzy przeciwni są temu wnioskowi powiedzieć mają „nie“.

Sekretarz p. Urbański odczytuje imienny spis posłów.

Przez „Tak“ głosują następujący posłowie:

Bażyński, Bernadzikowski, Brykczyński, Chamiec, Czarkowski, Czaykowski Władysław, Czechowicz, Czecz, Dworski, Dzieduszycki Klemens, Goldman, Gorayski, Hamorak, Hoszard, Jahl, Jakliński, Jędrzejowicz Adam, Jørdan, Karatnicki, Kostheim, Knapieński, Klemensiewicz, Krempa, Loewenstein, Małachowski, Marchwicki, Męciński, Michalski, Niebyłowiec, Ochrymowicz, Olpiński, Onyszkiewicz, Rayski, Romanowicz, Rotter, Sawczak, Skałkowski, Słotwiński, Soleski, Stecki, Szczepanowski, Vayhinger, Wachnianin, Weigel, Wereszczyński, Winniczuk, Wiśniewski, Wójcik, Zajączkowski, Żardecki.

Przez „nie“ głosują następujący posłowie:

Abrahamowicz, Białoskórski, Borkowski, Cielecki, Cieński, Czartoryski, Data, Dzieduszycki Karol, Dzieduszycki Wojciech, Gnoiński, Górski, Jaworski, Jędrzejowicz St., Jędrzejowicz Fr., Korytowski, Koziębrodzki, Kozłowski, Kainiński, Kramarczyk, Kulczycki, Michałowski, Okuniewski, Osuchowski, Piniński, Potocki Andrzej, Potocki Roman, Potoczek, Romer, Rozwadowski, Rudrof,

Sala, Schnell, Scipio, Skrzyński Zdzisław, Sozański, Stadnicki, Starzyński, Szeliski, Szeptycki, Szwed, Tarnowski Stanisław, Teodorowicz, Torosiewicz Emil, Trzecieski, Urbański, Vivien, Warzecha, Wiktor, Wodzicki, Zagórski, Zamoyski.

Marszałek oznajmia, iż za wnioskiem p. Marchwickiego głosowało 50, przeciw 51 posłów, wniosek zatem upadł.

Sprawozdawca oświadcza, iż zgadza się na poprawkę postawioną przez p. Wereszczyńskiego.

Izba uchwała §. 12. zgodnie z wnioskiem komisji, z poprawką p. Wereszczyńskiego.

Sprawozdawca czyta:

§. 13.

Wyłączeni od prawa do emerytury.

Nie mają prawa do emerytury czy to stałej czy czasowej:

1. Ci, którzy zrzekli się posady.

2. Ci, którzy dla zbrodni lub innego przestępstwa (występku, przekroczenia), wynikłych z chęci zysku lub naruszających moralność publiczną, w drodze karnej prawnomocnie zostali skazani.

3. Ci, którzy w drodze dyscyplinarnej ze służby zostali wydalen.

Izba uchwała bez rozprawy §. 13. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 14.

Utrata emerytury.

Przyznaną już przy przeniesieniu w stały lub czasowy stan spoczynku emeryturę tracą:

1. Ci, którzy dla zbrodni lub innego przestępstwa (występku, przekroczenia), wynikłych z chęci zysku lub naruszających mo-

ralność publiczną, w drodze karnej prawnomocnie zostali skazani.

2. Ci, którzy będąc w czasowym stanie spoczynku, wezwaniu Wydziału krajowego do objęcia wskazanej sobie posady do dni 30 bez uzasadnionych powodów nie uczynili zadość (§. 8).

Gdyby ich pobyt nie był wiadomym, należy wezwanie umieścić trzykroć w gazecie urzędowej i liczyć powyższy termin trzydziestodniowy od dnia trzeciego umieszczenia wezwania w gazecie urzędowej.

3. Ci, którzy przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego w sprawach tym statutem objętych czy to w drodze sądowej, czy w jakikolwiek inny sposób, z wyjątkiem drogi do Sejmu krajowego, pomocy szukają.

4. Ci którzy zamiast emerytury otrzymają odprawę (Rozdz. III)

Izba uchwała bez rozprawy §. 14. zgodnie z wnioskiem komisji:

Sprawozdawca czyta:

ROZDZIAŁ III.

§. 15.

O o d p r a w i e.

Odprawę zamiast emerytury otrzymują ci urzędnicy i słudzy etatowi (§. 1):

1. którzy przed upływem dziesięciu (10) lat służby, do emerytury wliczalnych, przeniesieni zostali w stały lub czasowy stan spoczynku, jeżeli do nich nie mają zastosowania wyjątkowe przepisy §. 11. ust. 1, 2 i 3 tego statutu.

2. którzy mają prawo do emerytury, jednak przed przeniesieniem albo po przeniesieniu w stan spoczynku stały lub czasowy zamiast pensji odprawy zażądają.

Z odprawy należy strącić te kwoty, które przeniesiony w stały lub czasowy stan spoczynku tytułem emerytury już podniósł.

Gdyby czasowo emerytowany wstąpił na powrót do służby przed upływem czasu, który służył za podstawę do wymiaru odprawy, winien zwrócić z otrzymanej odprawy, kwotę która stosunkowo z niej wypadnie za nieubiegły jeszcze okres tego czasu.

Odprawa wynosi najmniej jednoroczną, a najwyżej dwuroczną płacę ostatnią (§. 29).

W tych granicach oznaczy Wydział krajowy w każdym szczególnym przypadku według zasług i indywidualnych stosunków wysokość odprawy.

Izba uchwała bez rozprawy §. 15. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

ROZDZIAŁ IV.

O pensjach wdowich.

§. 16.

Prawo do pensji wdowiej.

Pensję wdowią otrzymują wdowy :

1. których małżonkowie zmarli w służbie czynnej, przez wysłużenie przynajmniej lat dziesięciu (10) albo policzenie wyjątkowe służby krótszej w myśl §. 11. ust. 1. 2 i 3, nabyli prawo do emerytury ;

2. których małżonkowie pobierali stałą lub czasową emeryturę, jeżeli małżeństwo było zawarte przed albo podczas czynnej służby zmarłego męża ;

3. których małżonkowie stracili życie skutkiem przypadku, jaki ich dotknął z powodu pełnienia obowiązku służbowego.

Izba uchwała bez rozprawy §. 16. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

§. 17.

Nie mają prawa do pensji wdowiej :

1. Wdowy, których mężowie nie mieli prawa do emerytury lub to prawo utracili ;

2. żony rozwiedzione i wdowy z własnej winy sądownie od stołu i łoża separowane lub które samowolnie męża opuściły ;

3. wdowy, które za życia męża w drodze karnej prawomocnie zostały skazane dla zbrodni jakiegokolwiek lub innego przestępstwa (występku, przekroczenia), wynikłych z cbei zysku lub naruszających moralność publiczną, jeżeli w czasie śmierci męża skutki kary za zbrodnię nie zgasły według przepisów obowiązującego prawa karnego, zaś od czasu odcierpianej kary za inne przestępstwa nie upłynęło lat trzy ;

4. wdowy, których mężowie zamiast stałej emerytury otrzymali odprawę (§. 15.) ;

5. wdowy, których mężowie w czasie zawarcia z niemi małżeństwa, przekroczyli sześćdziesiąty (60) rok życia, chyba, że żyły w tem małżeństwie cztery (4) lata, lub miały w niem potomstwo, lub też w czasie śmierci męża znajdują się w stanie błogostawionym ;

6. wdowy, których mąż w czasie śmierci, był zawieszonym w urzędowaniu, a Wydział krajowy orzeknie, że tenże byłby oddalonym ze służby, gdyby był żył.

Izba uchwała bez rozprawy §. 17. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

§. 18.

Wymiar pensji wdowiej :

Pensję wdowią wymierza się :

1. Dla wdów po urzędnikach w stałych kwotach rocznych odpowiadających wysokości ostatniej płacy, jaką zmarli ich małżonkowie w służbie czynnej pobierali, a mianowicie :

Pensya 1200 dla wdów po urzędnikach z ostatnią płacą od 3200 zł. i wyżej.

Pensya 900 dla wdów po urzędnikach z ostatnią płacą od 2400 do 3200 zł.

Pensya 700 dla wdów po urzędnikach z ostatnią płacą od 1800 do 2400 zł.

Pensya 600 dla wdów po urzędnikach z ostatnią płacą 1400 do 1800 zł.

Pensya 500 dla wdów po urzędnikach z ostatnią płacą od 1100 do 1400 zł.

Pensya 400 dla wdów po urzędnikach z ostatnią płacą niżej 1100 zł.

2. Dla wdów po sługach etatowych (§. 1.) trzecią część ostatniej płacy męża (§. 29) najmniej jednak 200 zł. w. a.

Izba uchwała bez rozprawy §. 18. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

§. 19.

Utrata pensyi wdowiej.

Wdowa traci wymierzoną pensyę :

1. jeżeli w czasie wdowieństwa dla zbrodni lub innego przystępstwa (występku przekroczenia), wynikłych z chęci zysku lub naruszających moralność publiczną w drodze karnej prawomocnie została skazaną ;

2. jeżeli wyszła powtórnie za mąż.

W tym przypadku może albo zastrzedz sobia pensyę wdowią w razie powtórnego owdowienia, albo zrzekając się pensyi na przyszłość, żądać odprawy, która wynosi jej trzyletnią pensyę wdowią, jeżeli nie ma dzieci potrzebujących zaopatrzenia, a jeżeli są takie dzieci, to tylko półtoraroczną.

Odprawa ta musi być żadaną przed zawarciem powtórnego związku małżeńskiego, a będzie dopiero po powtórnem zamężciu wypłaconą.

Wdowa, która przed powtórnem zamężciem nie żąda odprawy — nie może jej żądać później, tylko przyjąć należy, że sobie swoją pensyę na przypadek powtórnego owdowienia zastrzegła.

Wdowa, powtórnie owdowiała, któraby po mężu drugim według postanowień statutu niniejszego miała prawo do pensyi wdowiej — może :

a) jeżeli otrzymała odprawę, tytułem pensyi żądać tylko nadwyżki między pensyą wdowią po drugim mężu -- a pensyą, która jej przypadła po pierwszym mężu ;

b) jeżeli zaś nie otrzymała odprawy, może żądać tej pensyi wdowiej, która dla niej będzie korzystniejszą.

Izba uchwała bez rozprawy §. 19. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

§. 20.

O odprawie wdowy.

Wdowa, której małżonek nie miał prawa do emerytury z powodu, że nie służył lat dziesięciu (10), lub nie zastosowano do niego wyjątkowego wliczenia lat według §. 11. ust. 1. 2. i 3., jako też §. 16. ust. 3., tudzież wdowa, która poślubiła urzędnika lub sługę etatowego (§. 1.) po sześćdziesiątym (60) roku jego życia -- a nie zaszedł przypadek przewidziany §, 17. ust. 5., otrzymuje odprawę, równającą się ćwierćrocznej ostatniej płacy (§. 29.) męża.

Izba uchwała bez rozprawy §. 20. zgodnie z wnioskiem komisji :

Sprawozdawca czyta :

ROZDZIAŁ V.

O kwartale pośmiertnym.

§. 21.

Rodzinie funkcyonaryuszy krajowych, do których niniejszy statut ma zastosowanie, zmarłych w czynnej służbie lub stanie spoczynku należy się — niezależnie od wszelkich innych poborów z tytułu zaopatrzenia — kwartał pośmieriny w potrójnej kwocie płacy miesięcznej, którą zmarły po-

bierał w ostatnim czasie tytułem płacy lub emerytury.

Kwartał pośmiertny należy się przedewszystkiem wdowie, jeżeli co do niej nie zachodzi żaden z powodów wymienionych w §. 17, — lub w braku tejże ślubnym potomkowi zmarłego.

Jeżeli w braku dzieci ślubnych inni członkowie rodziny udowodnią, że pielęgnowały zmarłego przed śmiercią lub że pokryły z własnych funduszów kosztą pogrzebu, może Wydział krajowy tym osobom według uznania, wypłacić (datek) kwartał pośmiertny w części lub całości.

Z datku tego nie należy potrącać zapomogi, danej w czasie choroby zmarłego na opędzenie kosztów leczenia.

Przemawia p. Kraiński i wnosi poprawkę, ażeby alinea trzecia opiewała jak następuje:

Jeżeli w braku potomków ślubnych inne osoby mogą udowodnić, że pielęgnowały zmarłego przed śmiercią, lub że pokryły z własnych funduszów kosztą pogrzebu, może Wydział krajowy tym osobom według uznania wypłacić kwartał pośmiertny w całości lub części.

Dalej wnosi p. Kraiński, aby alinę czwartą wniosku komisji zupełnie opuścić.

Izba nie popiera tej poprawki.

Po zamknięciu rozprawy p. sprawozd zdzrzeka się głosu.

Izba uchwała bez rozprawy §. 21. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

ROZDZIAŁ VI.

Zaopatrzenie sierót.

§. 22.

O dodatku na wychowanie.

Dodatek na wychowanie dzieci pozostałych po zmarłym urzędniku lub sędzce

(§. 1). otrzymują te wdowy, którym należy się pensya wdowia.

Dodatek ten wynosi na każde niezaopatrzone jeszcze dziecko dwudziesty procent (20%) pensyi wdowiej.

Suma wszystkich dodatków na wychowanie nie może przewyższać pensyi wdowiej.

Należy więc w przypadku przekroczenia tej maksymalnej sumy dodatek dla każdego dziecka stosunkowo i w równej mierze zniżyć na tak długo, jak długo ten stan rzeczy zachodzi.

Izba uchwała bez rozprawy §. 22. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 23.

Utrata prawa do dodatku na wychowanie.

Dziecko traci prawo dodatku na wychowanie:

1. Jeżeli ukończy 24 lat wieku.
2. Jeżeli otrzymało zaopatrzenie stałe.

Jako zaopatrzenie stałe uważa się u dziewcząt:

- a) zamężcie;
- b) wstąpienie do zakonu lub stowarzyszenia religijnego;
- c) wstąpienie do zakładu fundacyjnego lub uzyskanie miejsca funduszowego;
- d) przyjęcie do zakładu wychowawczego lub zaopatrzenie, pod warunkiem, jeżeli wymienione pod b), c), d), zakłady i fundusze wszystkie potrzeby wstępującej lub przyjętej pokrywają;

e) uzyskanie stałej służby, czy to prywatnej czy publicznej, połączonej z płacą.

Zaś u chłopców uważa się za zaopatrzenie stałe:

- a) uzyskanie stałego miejsca w służbie publicznej lub prywatnej, połączonej z płacą;

b) wstąpienie do służby w c. k. armii za gażą lub żołdem;

c) uzyskanie miejsca funduszowego w c. k. cywilnych lub wojskowych zakładach wychowawczych, jeżeli zakłady te lub fundusze pokrywają wszystkie potrzeby ucznia;

d) pod tem samym zastrzeżeniem umieszczenie w seminarjum duchownem, w zakładzie duchownym lub świeckim;

3. Jeżeli uzyska pensję sierocińską (§. 24).

4. Jeżeli w drodze karnej prawomocnie zostało skazane dla zbrodni lub innego przestępstwa (występku, przekroczenia), wynikłych z chęci zysku lub naruszających moralność publiczną.

Utrata prawa do dodatku na wychowanie ad c) i d) tak u dziewcząt jak u chłopców następuje tylko na czas trwania tego powodu.

O przywróceniu prawa do dodatku na wychowanie rozstrzyga Wydział krajowy po zbadaniu stosunków w każdym wypadku z osobna.

Izba uchwała bez rozprawy §. 23. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 24.

O pensji sierocińskiej.

Sierotom należy się pensja sierocińska, wynosząca połowę pensji wdowiej, jaką ich matka lub macocha pobierała, albo byłaby pobierała, gdyby była przeżyła męża.

Na równi ze zupełnie osieroconemi należy wymierzyć pensję sierocińską także sierotom po ojcu tylko:

1. jeżeli ich matka lub macocha z powodów w §. 17 ust. 2 i 3 przytoczonych nie ma prawa do pensji wdowiej.

2. albo przyznaną sobie pensję wdowią utraciła (§. 19).

Gdyby jednak suma normalnych dodatków na wychowanie, jakaby się według §. 22. należała wdowie, wynosiła więcej, niż kwota pensji sierociej, należy asygnować nadwyżkę jako dodatek do pensji sierociej według głów z tem, że wypłata tych kwot dodatku na każde dziecko przypadających, kończyć się będzie w miarę kolejnego wyjścia dzieci z uprawnienia do poboru a to tak długo, dopóki nadwyżka ta całkiem nie zniknie i nie pozostanie tylko pełna kwota pensji sierocińskiej.

Pensja sierocińska nie może w żadnym razie wynosić więcej niż należąca się pensja wdowia.

Izba uchwała bez rozprawy §. 24. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 25.

Utrata prawa do pensji sierocińskiej

Pensję sierocińską traci dziecko w wypadkach §. 23. ustęp 1, 2 i 4 określonych.

Izba uchwała bez rozprawy §. 25. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 26.

Odprawa dla dzieci.

Dzieci zupełnie osierocone, w wieku niżej 24 lat, których ojciec nie nabył prawa do emerytury z powodu, iż nie wysłużył lat dziesięciu (10) służby do emerytury wliczanej lub nie zastosowano doń wyjątkowych postanowień § 11. ust. 1, 2 i 3, otrzymają odprawę równającą się ćwierćrocznej ostatniej płacy ich ojca.

Odprawę tę należy podzielić w równych częściach między wszystkie dzieci, chociażby z kilku małżeństw pozostałe.

Izba uchwała bez rozprawy §. 26. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 27.

**Ogólne warunki zaopatrzenia dzieci. —
Dzieci uprawnione, przysposobione.**

Dzieciom (sierotom) w gólności należą się wówczas dodatki na wychowanie, pensye sierocińskie, kwartał pośmiertny i odprawa jeżeli pochodzą z prawego małżeństwa osób w §. 1. wymienionych, zawartego przed albo podczas czynnej służby, choćby się nawet urodziły po przeniesieniu ojca w stan spoczynku.

Dzieci nieslubne spółdzone w czasie służby czynnej, a uprawnione przez małżeństwo następne ich rodziców, mają prawa równe z dziećmi prawego łoża.

Dzieci uprawnione z łaski Najj. Pana, tudzież dzieci przysposobione (adoptowane) lub przyjęte na wychowanie, nie mają prawa do zaopatrzenia.

Izba uchwała bez rozprawy §. 27. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

ROZDZIAŁ VII.

§. 28.

O zaopatrzeniach po emerytach.

Łączna suma bieżących zaopatrzeń przypadających wdowie i dzieciom po urzędniku lub słudze Wydziału krajowego, zmarłym w stanie spoczynku, nie może przewyższać normalnej emerytury zmarłego, nie może jednak w żadnym razie wynosić mniej jak 400 złr. dla wdów po urzędnikach, a względnie mniej jak 200 złr. dla wdów po sługach.

Izba uchwała bez rozprawy §. 28. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

ROZDZIAŁ VIII.

§. 29.

Ostatnia płaca.

We wszystkich postanowieniach statutu niniejszego, w których jest mowa o płacy ostatniej, rozumieć przez nią należy tę płacę stałą z przyznanymi już lub w prawie jeszcze nie przyznanymi, ale już należącymi się dodatkami pięcioletnimi, którą urzędnik lub sługa pobierał w czasie śmierci lub przeniesienia go w stan spoczynku.

Dodatek osobisty liczy się tylko wtedy do ostatniej płacy, jeżeli został przyznany w celu wyrównania poborów przy przeniesieniu z jednej posady na drugą i tylko o tyle, o ile służył na pokrycie różnicy stałej płacy i dodatków pięcioletnich.

Wszystkie inne dodatki osobiste a względnie ta ich część, do której powyższe postanowienie się nie odnosi, tudzież wszystkie inne dodatki nie liczą się do płacy ostatniej.

Izba uchwała bez rozprawy §. 29. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 30.

Oględziny lekarskie.

We wszystkich przypadkach, w których idzie o skonstatowanie stanu zdrowia urzędnika lub sługi etatowego (§ 1), Wydział krajowy wydeleguje dwóch doktorów medycyny, którzy po zbadaniu stanu zdrowia wydadzą orzeczenie na piśmie.

W razie orzeczeń niezgodnych może Wydział krajowy wydelegować do zbadania stanu zdrowia jeszcze lekarza trzeciego.

Koszta oględzin lekarskich ponosi w przypadku w §. 4. u. 1. określonym proszący we wszystkich innych przypadkach fundusz, z którego ma być wymierzona emerytura.

Izba uchwała bez rozprawy §. 30. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 31.

Fundusze do pokrycia wydatków tym statutem objętych.

Wszystkie emerytury, pensye, dodatki na wychowanie, kwartały pośmiertne i odprawy, wypłacone będą z funduszu krajowego i tych jego działów, z których emeryt a względnie mąż, ojciec, ostatnią swoją płacę w czynnej służbie pobierali (§ 29).

Do funduszu krajowego będą wnosić urzędnicy i słuźy etatowi Wydziału krajowego na cele etatowe przyczynki ze swych poborów (§. 34—46.).

Izba uchwała bez rozprawy §. 31. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 32.

Czas wypłaty.

Emerytury, pensye wdowie i sierocińskie tudzież dodatki na wychowanie pobierane będą od dnia zamknięcia płacy, poprzedzającej te zaopatrzenia, miesięcznie z góry na dniu drugim (2) każdego miesiąca.

Izba uchwała bez rozprawy §. 32. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 33.

Kiedy przepadają datki stałe i jednorazowe tym statutem objęte.

Wszystkie emerytury, pensye wdowie si erocińskie i dodatki na wychowanie przepadają na korzyść funduszu, z którego były asygnowane, jeżeli do lat trzech, licząc od dnia, w którym stały się płynnymi nie zostały podniesione.

Zaś kwartał pośmiertny i odprawy przepadają na korzyść funduszu, z którego były asygnowane, jeżeli do roku, licząc od dnia doręczenia asygnacji, nie zostały podniesione.

Izba uchwała bez rozprawy § 33. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

ROZDZIAŁ IX.

Urzędników i słuźy etatowych przy Wydziale krajowym na cele emerytalne świadczenie.

§. 34.

Wkładki jednorazowe i bieżące.

Do funduszu krajowego wnosić będą na cele etatowe:

1. urzędnicy w §. 1. wymienieni bez względu na to, czy posadę zajmują w granicach etatu, czy też extra statum i słuźy etatowi Wydziału krajowego jednorazowe wkładki w wysokości pod warunkami poniżej podanymi.

2. tylko urzędnicy Wydziału krajowego i konduktorowie drogowi bieżącą wkładkę roczną wynoszącą 3% od płacy czynnej słuźby do wymierzenia emerytury policzalnej, która będzie pobieraną w ratach miesięcznych przy wypłacie płacy. Podczas spłacania wkładki jednorazowej w przepisany czasie nie uiszcza się wkładki bieżącej.

Izba uchwała bez rozprawy §. 34. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 35.

Jednorazowa wkładka.

Przyczynki do funduszu krajowego na cele emerytalne i etatowe tytułem jednorazowej wkładki składać qędą urzędnicy i

słudzy, których postanowienia niniejszego statutu obowiązują, od każdej nominacji stałej dającej prawo do poboru w pieniądzach lub naturaliach.

Izba uchwała bez rozprawy §. 35. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 36.

Wyjątek przy poborach niżej 300 złr.

Nie uiszczą się wkładki jednorazowej od nominacji na posadę, której pobory nie przewyższają kwoty 300 złr. w pieniądzach lub naturaliach, jakoteż także od takiego podwyższenia poborów, przy którym zwyczajka uzyskana razem z poprzednimi poborami nie wynosi więcej jak 300 złr.

Izba uchwała bez rozprawy §. 36. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 37.

Dalsze zwolnienia.

Nie podpadają również opłacie jednorazowej wkładki:

- 1) adjuta,
- 2) dodatki na pomieszkanie, lub wartość mieszkania danego w naturze,
- 3) pobory w naturaliach, które nie są przyznane in partem salarii,
- 4) ryczałty z przeznaczeniem na urządzenie,
- 5) dodatki aktywalne,
- 6) ewentualne dodatki z tytułu dłuższej służby,
- 7) ewentualne dodatki drożyzniane.

Izba uchwała bez rozprawy §. 37. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 38.

Wymiar jednorazowej wkładki i obowiązków do jej płacenia.

a) przy pierwszej nominacji.

Przy pierwszej nominacji wymierza się jednorazowo wkładka służbowa w jednej trzeciej wysokości przyznanej płacy, po odtrąceniu jednak kwoty 300 złr. wolnej od opłaty, przy dalszych zaś nominacjach opłata wynosi jedną trzecią części tej kwoty, o którą nowe pobory wyższe są od poprzednich, od których urzędnik lub sługa wkładkę jednorazową już uiszczył.

Jednorazową wkładkę uiszczą się w 12 po sobie następujących ratach miesięcznych: wolno jest jednak obowiązanemu do spłaty uiszczyć ją naraz i korzystać przez rok z wolności niepłacenia wkładki bieżącej.

Izba uchwała bez rozprawy §. 38. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 39.

b) w razie dalszej nominacji.

Regułą jest, że kwotę poborów, od której urzędnik albo sługa opłacił już raz wkładkę jednorazową, należy stracić przy wymiarze ponownej wkładki z powodu następujących nominacji, przejścia do wyższej klasy i awansów a opłata wkładki należy się tylko od reszty nowych poborów.

Nie stanowi w tym wypadku różnicy, czy obowiązanym do spłaty w czasie nowej nominacji, przejścia do wyższej klasy i awansu pobierał jeszcze dawniej opłaconą płacę czy też przeciwnie przestał ją już pobierać.

Izba uchwała bez rozprawy §. 39. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 40.

c) W razie przejścia urzędników rządowych do służby krajowej.

Postanowienia w przedmiocie opłaty jednorazowej wkładki powyżej podane, znaj-

dą również zastosowanie, jeżeli do działów służby krajowej, dla których obowiązują niniejszy statut, przejdzie urzędnik albo sługa, ze służby rządowej pod warunkiem, że c. k. Rząd stosować będzie tążsamą zasadę przy przejściu urzędników i sług krajowych do służby rządowej i jak długo ta wzajemność trwać będzie.

Izba uchwała bez rozprawy §. 40. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 41.

d) W razie ponownej nominacji.

Jeżeli jednak urzędnik z posady poprzednio zajmowanej własnowolnie zrezygnował albo posadę tę utracił wskutek przewinienia, wówczas w razie powrotu do służby krajowej i zajęcia w niej posady, od której przypada jednorazowa wkładka, należy wymierzyć taką wkładkę, jak gdyby ten urzędnik przedtem żadnej posady nie zajmował.

Izba uchwała bez rozprawy §. 41. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 42.

e) W razie powrotu do służby.

Urzędników oddalonych ze służby li z powodu nieudolności uważać się będzie w razie ponownego przyjęcia do służby przy Wydziale krajowym nie za nowo przyjętych, lecz postąpi się z nimi tak, jakby byli przeniesieni z jednej posady na drugą.

Izba uchwała bez rozprawy §. 42. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 43.

f) W razie spensjonowania.

W razie jeżeli urzędnik ustępuje ze służby czynnej przed upływem czasu do

spłaty jednorazowej wkładki przepisanego, naówczas ma spłacić tylko te raty, które przypadną na czas poboru płacy z czynnej służby.

Izba uchwała bez rozprawy §. 43. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 44.

g) W razie powrotu do służby ze stanu spoczynku.

Urzędnik, który przed uiszczeniem jednorazowej wkładki w przepisany czasie opuścił służbę, a uzyskawszy pensję emerytalną lub wzięwszy odprawę, powróci następnie do służby przy Wydziale krajowym, obowiązany będzie ciężące na nim z poprzedniego peryodu służby raty zapłacić w tyłu miesięcach, z ilu zalegają.

O ile by płaca nowo przyznana przewyższała dawną, podlega ona znowu osobno opłacie w granicach poprzednich postanowień.

Izba uchwała bez rozprawy §. 44. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 45.

h) W razie przejścia z posady stałej na prowizoryczną

Urzędnik któryby ze stałej posady przeszedł na posadę prowizoryczną, a w chwili przejścia nie spłacił jeszcze wszystkich rat jednorazowej wkładki, obowiązany jest zapłacić zaległe raty w wyznaczonych terminach bez względu na zmianę tytułu poborów.

Przy przemianie natomiast posady prowizorycznej na stałą, rozstrzygającym jest pod względem rozpoczęcia spłaty jednorazowej wkładki, nie termin, od którego posada zaczęła być stałą, lecz dzień, w którym przypadł pierwszy pobór płacy związanej do stabilizowanej posady.

Izba uchwała bez rozprawy §. 45. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 46.

i) Przy dawniejszych nominacjach i przy regulacji poborów.

Pobory uzyskane przez urzędników i etatem przydzieloną służbę Wydziału krajowego, na podstawie nominacji, które nastąpiły przed wejściem w życie niniejszego statutu jakoteż, pobory uzyskane wskutek regulacji płac uchwalonej dnia 15. lutego 1898 roku nie podlegają opłacie wkładki jednorazowej i będą przy wymiarze następnych wkładek i jednorazowych traktowane tak, jak gdyby od nich taką wkładkę już uiszczono.

Izba uchwała bez rozprawy §. 46. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 47.

Postanowienia przejściowe.

Urzednicy Wydziału krajowego nominowani przed 1-go lipca 1898 z prawem do pełnej emerytury dopiero po 40 latach służby, wolni są od opłaty 3% wkładki rocznej w latach służby od 36 do końca 40 roku — (przeło za ostatnich lat pięć czynnej służby).

Izba uchwała bez rozprawy §. 47. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

ROZDZIAŁ X.

Postanowienia końcowe.

§. 48.

Władza do orzeczenia właściwa.

We wszystkich przypadkach tym statutem objętych, orzeka wyłącznie Wydział krajowy.

Przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego wolno interesowanym w terminie nieprzekraczalnym 30 dni wnieść przedstawienie do Wydziału krajowego.

Wydane na to przedstawienie orzeczenie Wydziału krajowego jest ostatecznym, nie wyklucza jednak odwołania się do łaski w drodze petycji do Sejmu.

Izba uchwała bez rozprawy §. 48 zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 49.

Termin wejścia w życie statutu.

Statut niniejszy rozpocznie obowiązywać z dniem 1. lipca 1898, a postanowienia jego nie mają zastosowania do przyznanych już emerytur i jakichkolwiek zaopatrzeń wdów i sierót, nie naruszają też w niczem praw już nabytych z wyjątkiem pociągnięcia osób w §. 1. wymienionych do świadczeń pieniężnych.

Postanowienia niniejszego statutu uchylają postanowienia statutu z 21. stycznia 1889 r. co do osób, dla których niniejszy statut został wydany, z tem jednak ograniczeniem, że względem funkcjonaryuszów nominowanych przed 1. lipca 1898 ich wdów i sierót należy stosować postanowieniu statutu emerytalnego z 21. stycznia 1889, jeżeli one co do wymiaru zaopatrzeń bieżących lub jednorazowych w danym razie na ich korzyść przemawiają.

Izba uchwała bez rozprawy §. 49. zgodnie z wnioskiem komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gospodarskiwa krajowego o wnioskach p. Czecha i p. Milana w przedmiocie zmiany przepisów weterynaryjno-policyjnych.

Sprawozdawca p. Wiśniewski, uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Wzywa się c. k. Rząd, aby sprawy dotyczące zarazy pyskowo-racicowej traktował jako nagłe i jak z jednej strony, otrzymawszy doniesienie gminy o wybuchu zarazy, władza powiatowa bezzwłocznie delegowała weterynarza, bez względu na koszt, celem wydania zarządzeń policyjno-weterynaryjnych, tak z drugiej strony, otrzymawszy doniesienie o wygaśnięciu zarazy, zarządziła natychmiast, co potrzeba, celem otwarcia gminy. Żeby c. k. Starostwa celem szybkiego odwołania zamknięcia okręgów i stacyj ładunkowych — były obowiązane telgraficznie zawiadamiać c. k. Namiestnictwo, jak również inne władze.

2. Aby nie uważał za zarażone całych powiatów sądowych lub politycznych, wzbraniając wywozu trzody lub bydła rogatego — jeżeli tylko kilka lub kilkanaście gmin w powiecie jest zapowietrzonych, a tem samem nie zamykał targów — dowolnie interpretując ustawę weterynaryjną z dnia 29. lutego 1880, jak również rozporządzenia ministeryalne z dnia 8. grudnia 1886 r.

3. Nie przeszkadzał w pędzeniu lub wożeniu na targi bydła rogatego i nierogacizny z gmin wolnych od zarazy po drogach, na których nie ma obawy zarażenia transportu.

4. Zarządzał dokładne (ściśle) zamknięcie i kontumacyę pojedynczych gospodarstw, części gmin, albo nawet i całych gmin (minimalny rejon zapowietrzony) o ile możności zaraz przy pojawieniu się zarazy.

5. Wyjednał w drodze konstytucyjnej zmianę ustawy weterynaryjnej z dnia 29. lutego 1880 r., a jeżeli to w krótkim czasie okaże się niemożliwym, wydał rozporządzenie:

a) celem przymusowego zarażenia bydła w minimalnych okręgach zapowietrzonych — w miarę jak dokładna kontumacya i izolowanie tychże będzie przeprowadzone;

b) odszkodowania z funduszków państwowych 75°/_o wartości szacunkowej za każdą sztukę, która by zginęła skutkiem zaszczepienia zarazy pyskowo-racicowej.

6. Zmienił w drodze rozporządzenia ministeryalnego obowiązujące dzisiaj przepisy paszportowe, zamieniając paszporta ogólne dla trzody chlewnej na paszporta indywidualne.

7. Postarał się, ażeby c. k. rządy krajowe przy wydawaniu zarządzeń mających na celu uregulowanie stosunków handlowych dla bydła i trzody z okręgami innych krajów koronnych, bezwarunkowo szanowały i uwzględniały zarządzenia naszych władz co do rejonów zakaźnych, stacji ładunkowych, terminów wygaśnięcia zarazy i t. p. i nie wydawały sprzecznych zarządzeń z zarządzeniami naszego c. k. Rządu krajowego.

8. Postarał się, aby państwa zagraniczne, a w szczególności państwo niemieckie, tylko wtedy zamykało swe granice dla bydła i trzody produkcji austriackiej, a w szczególności z Galicyi pochodzącej, jeśli zamknięcie takie jest przewidziane konwencją weterynaryjną. W razie przeciwnym przeprowadził jak najdalej idące represalia.

9. Aby poczynił takie zarządzenia w sprawie obrotów handlowych trzody galicyjskiej wychodzącej poza granice naszego kraju, któreby umożliwiały swobodne doprowadzenie każdej zdrowej sztuki na wszystkie targi naszej monarchii na podstawie równego prawa, bez ponoszenia osobnych wydatków i ryzyka — na jakie z reguły są narażeni producenci galicyjscy.

10. Upoważnia się Wydział krajowy, aby po wysłuchaniu opinii Towarzystw rolniczych, Izb handlowych i Komisji dla spraw rolniczych, podjął rokowania z c. k. Rządem i kołami finansowemi kraju i zabezpieczył nasz handel nierogacizną, popierając zakłady przerabiania takowej na towar gotowy, mogący znaleźć odbyć po za granicami kraju.

Sprawozdaniem niniejszem załatwione są [petycje L. s. 83, 249, 447, 448, 483, 484, 485, 652, 668, 820, 876, 877, 1020, 1089, 1090, 1113, 1250, 1251, 1402, 1403, 1466, 1522, 1523, 1554 i 1555.

W rozprawie ogólnej przemawia p. Milau i wnosi następującą dodatkową rezolucję:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby weterynarzom poszczególnych powiatów podczas zarazy pyskowej i racicowej lub jakiegokolwiek innej zarazy nie płacono żadnych dyet, ale w zamian tego, ażeby w poszczególnych powiatach weterynarzom płacono premie za to, że zarazy nie ma, nie przewyższając jednakowoż dotychczasowych sum na płacenie dyet.

Izba popiera ten wniosek.

Przemawia p. Stanisław Jędrzejowicz i wnosi zamiast punktów 9 i 10 wniosku komisji punkta te w następującej stylizacji:

9. Wzywa się c. k. Rząd, by w drodze administracyjnej poczynił możliwe zarządzenia w celu ułatwienia swobodnego i trwałego zbytu dla nierogaczyny galicyjskiej, -- ewentualnie, by spowodował i finansowo poparł powstanie urzędzeń lub przedsiębiorstw mających na celu ułatwienie tego zbytu.

10. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu by c. k. Rządowi sprawę umożliwienia zbytu nierogaczyny jako jedną z najbardziej naglących spraw przedstawił i upoważnia się go do traktowania z c. k. Rządem na wypadek, gdyby poparcie tej akcji z współudziałem funduszu krajowego okazało się potrzebnem.

Izba popiera wniosek p. Stanisława Jędrzejowicza.

Przemawia p. Męciński.

Przemawia p. Czecz, wnosi poprawkę do punktu 8 wniosku komisji, która stanowić ma jako dodatek pierwszą część wniosku komisji:

Wzywa się c. k. Rząd, aby przy ugodzie z państwem węgierskiem wszystkie kwestye dotyczące się importu bydła i nierogaczyny do Austrii objął osobną konwencją weterynarską, stanowiącą integralną część tej ugody, przy uwzględnieniu wyjątkowych stosunków naszego kraja i aby...

Izba popiera tę poprawkę.

Przemawia p. Wójcik i wnosi następującą dodatkową rezolucję:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby w tym czasie, kiedy zaraza pomiędzy bydłem i trzodą panuje w danej miejscowości i gdy z tego powodu targi są zamknięte, nie ściągał podatków od rolników z tych miejscowości aż do wygaśnięcia zarazy i otwarcia targów.

Izba popiera ten wniosek.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca i godzi się osobiście z poprawkami pp. Stan. Jędrzejowicza i Czeczka.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej i uchwała bez rozprawy punkta 1 do 5 włącznie wniosku komisji, głosując nad każdym punktem tegoż wniosku oddzielnie.

Przy punkcie 6. przemawia p. Kramarczyk i wnosi do tego punktu na końcu następujący dodatek:

z wyjątkiem trzody chlewnej, która nie przekroczyła 16 tygodni wieku.

Izba popiera poprawkę p. Kramarczyka.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba uchwała punkt 6 zgodnie z wnioskiem komisji.

Następnie uchwała Izba dodatek p. Kramarczyka.

Izba uchwała następnie bez rozprawy punkt 7 wniosku komisji.

Następnie uchwała Izba bez rozprawy punkt 8 wniosku komisji z dodatkiem p. Czeczka, na który p. sprawozdawca się zgodził.

Przy punkcie 9 i 10 Marszałek oznajmia, iż p. Stan. Jędrzejowicz postawił w ogólnej rozprawie poprawki, które zastąpić mają punkty 9 i 10 wniosku komisji.

Sprawozdawca godzi się na poprawki p. Stan. Jędrzejowicza, a tem samem cofa punkty 9 i 10 wniosku komisji.

Izba uchwała punkty 9 i 10 według stylizacji proponowanej przez p. Stan. Jędrzejowicza.

Przemawia p. Potoczek i wnosi dodatkową rezolucję jako punkt 11:

Poleca się Wydziałowi krajowemu w wypadkach zarządzeń weterynaryjno-policyjnych, które przez mylną interpretację ustawy weterynaryjnej mają na celu jednostronne unormowanie stosunków handlowych dla bydła i trzody z naszym krajem, a przynoszą szkodę krajowi, aby — korzystając z przysługującego sobie prawa zastępstwa i obrony interesów kraju — postarał się przez odwołanie się do Trybunału administracyjnego o uchylenie rozporządzeń weterynaryjno-policyjnych z ustawą niezgodnych, a dla Galicji szkodliwych.

Izba popiera ten wniosek p. Potoczka.

Sprawozdawca zgadza się z tym wnioskiem.

Izba uchwała bez rozprawy wniosek dodatkowy p. Potoczka.

Marszałek oznajmia, iż jest jeszcze dodatkowy wniosek p. Milana, postawiony w rozprawie ogólnej.

W rozprawie nad tym wnioskiem przemawia p. Wachnianin.

Po zamknięciu rozprawy sprawozdawca zrzeka się głosu.

Izba odrzuca dodatkowy wniosek p. Milana.

Marszałek odczytuje dodatkowy wniosek p. Wójcika, postawiony przy rozprawie ogólnej.

Izba uchwała dodatkowy wniosek p. Wójcika bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji sanitarnej o petycji Wydziału powiatowego w Husiatynie w sprawie przyznania prawa powszechności i publiczności szpitalowi w Husiatynie.

Sprawozdawca p. Olpiński, uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przekazuje petycję Wydziału powiatowego w Husiatynie o przyznanie prawa powszechności i publiczności szpitalowi w Husiatynie, Wydziałowi krajowemu do zbadania i do ewentualnego dania przyrzeczenia przedłożenia Wysokiemu Sejmowi na najbliższej sesji projektu ustawy, nadającej szpitalowi w Husiatynie charakter powszechności i publiczności, skoro Reprezentacya powiatowa dopełni wszystkich warunków oznaczonych w §. 2 ustawy z dnia 28. lipca 1897 Dz. ust. kraj. Nr. 47.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek komisji.

Marszałek odracza posiedzenie do godziny 8. wieczór.

Przerwa posiedzenia godz. 2 min. 55 po południu.

Dalszy ciąg posiedzenia z dnia 15. lutego 1898 r.

Początek posiedzenia o godz. 8 min. 20 wieczór.

Marszałek konstatuje dostateczną liczbę posłów i otwiera napowrót odroczone posiedzenie.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej, o preliminarzu funduszu krajowego na rok 1898.

Sprawozdawca generalny p. Piñiński przemawia.

Marszałek otwiera rozprawę ogólną nad preliminarzem funduszu krajowego na rok 1898 i oznajmia, iż do głosu zapisani są pp. Stadnicki, Bernadzikowki, Zajączkowski i Górski.

Przemawia p. Stadnicki.

Przemawia p. Bernadzikowski.

Przemawia p. Zajączkowski.

Przemawia Członek Wydziału krajowego p. Romanowicz.

Sekretarz p. Urbański, wnosi zamknięcie rozprawy ogólnej.

Marszałek oznajmia, iż do głosu zapisani są pp. Górski, Rotter, Szczepanowski, Andrzej Potocki i Paszkowski.

Izba uchwała bez rozprawy wniosek zamknięcia rozprawy ogólnej.

Marszałek oznajmia, iż ma zamiar zamknięcia posiedzenia i wzywa sekretarzy do odczytania złożonych interpelacyj.

Sekretarz p. Urbański, odczytuje następującą interpelację do c. k. Komisarza rządowego.

I n t e r p e l a c y a

do WP. Komisarza Rządowego.

Mamy pewne wiadomości, że c. k. Starostwie w wielu powiatach, czynią tru-

dności wielkie ubogiej ludności w uzyskaniu paszportów za granicę, celem zarobku.

Między innymi szczególnie się wyróżniają c. k. Starostwa w Nisku i Kolbuszowie, gdzie około 2 tysiące małych gospodarzy i wyrobników, wskutek zeszłorocznej klęski głodowej i powszechnego nieurodzaju, mając głód w domu a brak zarobków na miejscu, — nie mogą otrzymać paszportów do Prus i Rosyi na zarobek.

Były wypadki liczne, że ludzie niektórzy kilkanaście razy musieli odbywać kilkumilową drogę po paszport do Kolbuszowy i tak go nie otrzymali, mimo, że mieli prawo do niego.

Z tego korzystają spekulanci żydowscy, którzy dziwnym sposobem mają łatwość w uzyskaniu paszportów i chcą robotników mimo ich chęci, zabierać do Rumunii, gdzie naszych ludzi wyzyskują w sposób niesłychany.

Wobec tego, podpisani zapytują Wysocki c. k. Rząd:

Czy wiadome mu są takie postępowania c. k. Starostw?

Czyby nie zechciał wydać polecenia c. k. Starostwom, aby z powodu tegorocznego głodu, ludności chcącej emigrować za zarobkiem, wydawały paszporta bez żadnej trudności?

Lwów, dnia 15. lutego 1898.

Interpelujący:

J. Bojko w. r.

Wojcik, Styła, Okuniewski, Krempa, Dr. Bernadzikowski, Potoczek, W. Szwed, Kramarczyk, Data, Warzecha, Winniczuk, G. Milan, Klemensiewicz, Żardecki.

Marszałek oznajmia, iż interpelację tę udzieli p. Komisarzowi rządowemu.

Sekretarz p. Karatnicki, odczytuje następującą interpelację do c. k. Komisarza rządowego:

I n t e r p e l a c y a

do Wgo Pana Komisarza Rządowego.

We wsi Kociubińcach, w powiecie Husiatyńskim, odbywały się w styczniu b. r. wybory do Rady gminnej. Członkowie gminy, mając zupełne zaufanie do swego duszpastera, ks. Witolda Bilińskiego, domagali się koniecznie jego obecności przy akcie wyboru.

Wyborowi temu asystował c. k. konicypista Mglej, a jakkolwiek ustawa działalność takiego komisarza przy wyborach gminnych, wyraźnie ogranicza tylko do pilnowania legalności wyborów, to jednak wspomniany p. Mglej, zaraz z góry wyprosił ks. Bilińskiego z sali głosowania, chociaż zachowanie się tego ks. proboszcza, w niczem nie naruszało prawnego przeprowadzenia wyborów.

Ponieważ postępowanie takie nie da się usprawiedliwić ustawą gminną wyborczą; — ponieważ to wypraszenie księży z sali wyborczej silnie oburza lud, bo lud nie tylko uważa to za zniewagę swego księdza, ale także za zniewagę swoją i obrazę swego uczucia religijnego; — ponieważ lud nasz uważa obecność swego księdza przy wyborach za gwarancję legalności wyborów, czego dowodem fakt, iż lud wprost natarczywie domaga się udziału swoich księży; ponieważ procesa powyborecze w tem c. k.

Starostwie husiatyńskim, dały niezbity dowód, jak głęboko lud odczuwa i oburza się takim postępowaniem organów rządowych (proces Uwiślański, Wasylkowiecki); — ponieważ w Starostwie husiatyńskim wypraszenie księży stało się widocznie systemem, przeto podpisani zapytują:

Jak Wysoki c. k. Rząd usprawiedliwi ten fakt wyproszenia księdza przy wyborach gminnych w Kociubińcach?

Jeżeli to stało się wskutek lekkomyślności, to czy pociągnie winnego do odpowiedzialności?

Czy raczy Wysoki c. k. Rząd takie poniżające, a zarazem niebezpieczne postępowanie panów urzędników c. k. Starostwa poskromić?

Interpelujący:

Hamorak w. r.

Wachnianin, Niebyłowiec, Zajączkowski, Barwiński, Kulczycki, Dr. Sawczak, Karatnicki, Winniczuk, Ochrymowicz, Okuniewski, F. Krempa, Wójcik, Żardecki, Dr. Olpiński.

Marszałek oznajmia, iż interpelację tę udzieli p. Komisarzowi rządowemu.

Marszałek zamyka posiedzenie, naznaczając następne na dzień 16. lutego 1898 r., godzina 10 rano i odczytuje porządek dzienny następnego posiedzenia.

Koniec posiedzenia godzina 11 minut 40 w nocy.

Marszałek krajowy:

Stanisław Badeni w. r.

Sekretarze:

Andrzej Potocki w. r.

Mieczysław Urbański w. r.